

DOBRE PRAKTYKI

nr 37 jesień 2022 r.

ISSN 2299-8926

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Innowacje w edukacji

Autoryzowane laboratoria SIEMENS i HAAS w ŁCDNiKP

wersja czasopisma PDF: <https://www.wckp.lodz.pl/content/dobre-praktyki-innowacje-w-edukacji>

Tomasz Misiak
EDUKACJA ANIOŁÓW

Januszowi Moosowi

*Anioły nie chodzą do szkoły.
Niepotrzebne im takie mozoły,
Skoro przecież za sprawą nieba
Same z siebie wiedzą, co trzeba.
Aniołowi cóż po dyplomie?
I tak lotny jest, i na poziomie.
Anioł nawet nie musi mieć matury,
Bo ma wszelkie kompetencje dane z góry,
Łącznie z tą, która szczególnie nas urzeka.
To anielska cierpliwość - do człowieka...*

W numerze:

Jesteśmy Re@lnie Odpowiedzialni	str. 2
Działania Ośrodka Doradztwa Zawodowego	str. 3
Bez innowacji edukacja byłaby nudna	str. 4
Badamy predyspozycje zawodowe uczniów	str. 6
Czy warto rozwijać zdolności manualne?.....	str. 6
Edukacja dla Przemysłu 4.0	str. 8
Edukacyjne partnerstwo ŁCDNiKP i Siemens	str. 9
Centrum Edukacji Technicznej Haas w ŁCDNiKP	str. 9
Kompetencje przyszłości - oczekiwania pracodawców	str. 10
XLIX Olimpiada Wiedzy Technicznej	str. 10
XIV Weekend z Technologią Informatyczną	str. 11
60 szkół w naszej innowacji ekologicznej	str. 12
Światowy Dzień Ochrony Środowiska	str. 12
Wcale nie jest trudno być eko na co dzień	str. 13
Ekologia: młodzi edukują dorosłych	str. 14
Dobre praktyki w przedszkolach	str. 14
Twórczy dyrektor – zwinny przywódca	str. 15
Muzeum bez nudy!	str. 18
Warto zachęcać uczniów do udziału w konkursach	str. 19
CASCADE – europejski projekt badawczy	str. 19
Język polski – innowacyjnie	str. 20
Turniej wiedzy o Harrym Potterze	str. 20
Mediacje rówieśnicze	str. 22
Z Erasmusem do Szwecji i Danii	str. 23
Nauczyciele doskonalili się w Grenadzie	str. 24
Autentyczny nauczyciel Autentycznych Artystów	str. 25
Praca z uczniem zdolnym	str. 26
Kronika Miasta Łodzi	str. 28
Anna Krystyna Urbańczyk – wspomnienie	str. 28
Śladami św. Siostry Faustyny	str. 29
Nauczyciele Przyszłości	str. 29
Kronika wydarzeń edukacyjnych	str. 30

Jesteśmy RE@LNIE odpowiedzialni!

13 października odbyła się w Warszawie konferencja Re@lnie Odpowiedzialni. Podsumowano działania ogólnopolskiej kampanii społecznej, której celem jest zapobieganie nadmiernemu i niewłaściwemu korzystaniu z ekranów przez dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Służy temu profilaktyczny program edukacyjny przygotowany przez ekspertów ze Stowarzyszenia Strefa Wsparcia.

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego włączyło się w kampanię, wspierało i promowało jej działania. Nasza aktywność została dostrzeżona i doceniona - zostaliśmy wyróżnieni certyfikatem Firma Re@lnie Odpowiedzialna 2022.

Anna Rostrygin - ŁCDNiKP

DOBRE PRAKTYKI Innowacje w edukacji

Wydawca:

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
ul. Kopcińskiego 29, 90-142 Łódź
www.wckp.lodz.pl, tel (42) 678-33-78
e-mail: kontakt@lcdnikp.elodz.edu.pl

Adres redakcji:

90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29,
e-mail: t.misiak@lcdnikp.elodz.edu.pl

Redaguje zespół:

Grażyna Adamec, Krystyna Jankowska, Anna Koludo, Ryszard Kuśmirek, Beata Kwiatkowska, Tomasz Misiak, Janusz Moos, Anna Rostrygin, Krzysztof Papiernik.
Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca oraz zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania dostarczonych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam.

Cennik reklam:

moduł reklamowy całostronicowy
(185 x 250 mm) - 400 zł + VAT
moduł reklamowy 1/2 strony
(185 x 120 mm) - 250 zł + VAT
moduł reklamowy 1/4 strony
(90 x 120 mm) - 150 zł + VAT

Druk: Drukarnia OLTOM

Wspieramy szkoły, uczniów i rodziców...

DZIAŁANIA OŚRODKA DORADZTWA ZAWODOWEGO ŁCDNiKP

W każdym roku szkolnym Ośrodek Doradztwa Zawodowego Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego wspiera szkoły w organizacji wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego (WSDZ). Nasze działania w tym zakresie obejmują:

- prowadzenie działalności informacyjno-doradczej wśród uczniów i nauczycieli o lokalnym i regionalnym rynku pracy oraz ofercie edukacyjnej łódzkich szkół i uczelni,
- badanie predyspozycji zawodowych uczących się, prowadzone w łódzkich szkołach oraz Punkcie Konsultacyjnym Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP,
- prowadzenie zajęć grupowych w zakresie orientacji zawodowej oraz zawodoznawstwa w szkołach podstawowych (edukacja wczesnoszkolna, klasy I-VIII),
- prowadzenie zajęć w obszarze edukacji przedzawodowej w szkołach oraz laboratoriach mechatroniki i robotyki ŁCDNiKP,
- prowadzenie indywidualnego doradztwa zawodowego dla uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli,
- organizację i prowadzenie konkursów w obszarze doradztwa zawodowego i przedsiębiorczości,
- prowadzenie grupowego doradztwa zawodowego dla uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli,
- kształtowanie postaw przedsiębiorczych uczących się oraz przygotowanie nauczycieli do projektowania i podejmowania działań wspierających kształtowanie postaw przedsiębiorczych uczniów,
- promocję kształcenia zawodowego wśród uczniów klas VIII i ich rodziców poprzez działania podejmowane we współpracy z łódzkimi technikami i szkołami branżowymi (organizacja Festiwalu Zawodów, opracowywanie materiałów multimedialnych promujących szkoły, ich dystrybucja).

W roku szkolnym 2021/22 zorganizowano i przeprowadzono 3339 usług w obszarze doradztwa zawodowego i przedsiębiorczości, w których uczestniczyło 17.280 osób (uczniowie – 13.541 osoby, nauczyciele – 1591 osób, rodzice – 2148 osób). Należy stwierdzić, że w wyniku podejmowanych przez Ośrodek Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP działań uczący się coraz bardziej świadomie planują ścieżki edukacyjno-zawodowe. Uczestnicząc bowiem w spotkaniach z doradcami zawodowymi poznają możliwości rozwoju edukacyjnego i zawodowego, a także rynek pracy, identyfikują własne mocne strony i predyspozycje zawodowe, efektywnie uczą się wyznaczać swoje cele, aby sporządzić plan rozwoju edukacyjno-zawodowego.

Doradcy zawodowi Ośrodka Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP systematycznie prowadzą badania predyspozycji zawodowych - grupowe w szkołach i indywidualne w Punkcie Konsultacyjnym ŁCDNiKP. Doradztwo zawodowe indywidualne i grupowe prowadzimy z wykorzystaniem technik coachingowych.

Doradcy zawodowi Ośrodka Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP przygotowują nauczycieli, koordynatorów WSDZ oraz rodziców do wspierania uczących się - czy też swoich dzieci - w wyborze kolejnego etapu kształcenia i zatrudnienia. Doskonalimy umiejętności metodyczne nauczycieli, pedagogów, doradców zawodowych. Prowadzone są systematycznie działania ukierunkowane na upowszechnianie aktualnej oferty edukacyjnej oraz dobrych praktyk szkół, a także Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Służą temu nasze publikacje zwarte (m. in. „Planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej”, „Jak włączyć treści doradztwa zawodowego do praktyki edukacyjnej? Vademecum nauczyciela”, „Zawody i kwalifikacje w łódzkich szkołach”) oraz artykuły zamieszczane w czasopiśmie „Dobre Praktyki. Innowacje w edukacji”. W każdym roku szkolnym opracowujemy raport z badań ankietowych, przeprowadzonych wśród rodziców uczniów klas VIII.

Ośrodek Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP systematycznie organizuje różnorodne formy doskonalenia: warsztaty, webinaria, kursy, seminaria, konferencje, spotkania zespołów metodycznych, innowacyjnych i zadaniowych. Z ich uczestnikami dzielimy się wiedzą i doświadczeniem, podejmując takie między innymi tematy, jak:

- Moje dziecko wybiera szkołę ponadpodstawową
- Co dalej po szkole ponadpodstawowej? Możliwości uczenia się i zatrudnienia
- Marzenie - cel - plan działania
- TIK w pracy dydaktycznej
- Doradztwo zawodowe - Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole
- Coaching w edukacji i doradztwie zawodowym
- Doradztwo zawodowe - Akademia Rodzica

- Poznajemy świat zawodów
- Zawody szkolnictwa zawodowego
- Kreowanie wizerunku zawodowego
- Oferta edukacyjna łódzkich szkół ponadpodstawowych - zasady naboru i rekrutacji
- Rozwijanie kreatywnego myślenia kluczem do odniesienia sukcesu
- Oferta edukacyjna szkół wyższych w Polsce

Współpraca z dyrektorami i nauczycielami szkół zawodowych umożliwia nam upowszechnianie aktualnej oferty szkół zawodowych, przygotowywanie filmów o zawodach i kwalifikacjach oraz prezentowanie ich uczniom i rodzicom. W roku szkolnym 2021/22 przeprowadziliśmy 9 konferencji „Doradztwo zawodowe - AKADEMIA RODZICA”, podczas których rodzice uzyskali wsparcie we wspomaganiu swoich dzieci w wyborze szkoły ponadpodstawowej oraz odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Systematycznie wzbogacamy naszą bazę informacyjną dla celów doradztwa zawodowego. Wszystkie działania Ośrodka Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP ukierunkowane są na efektywne wspieranie uczących się w planowaniu rozwoju edukacyjno-zawodowego i dokonywaniu w tym zakresie optymalnych wyborów.

Małgorzata Sienna – kierownik Ośrodka Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP

BEZ INNOWACJI EDUKACJA BYŁABY NUDNA

Rozmawiają Małgorzata Moskwa-Wodnicka, wiceprezydent Łodzi i dyr. Janusz Moos

Janusz Moos:

Pani Prezydent, zacznijmy od takiego ogólnego spojrzenia. Jaka jest pani zdaniem kondycja łódzkiego systemu edukacji?

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

W zakresie, na który ma wpływ samorząd – bardzo dobra, mimo trudnych warunków związanych najpierw ze zdalnym kształceniem, a potem z wojną w Ukrainie, czyli z nadzwyczajną sytuacją, do której nauczyciele i dyrektorzy musieli się z dnia na dzień dostosować tak, aby nie ucierpiała jakość edukacji. Zdecydowanie gorsza jeśli chodzi o wynagrodzenia nauczycieli, ich status ekonomiczny, prestiż zawodu. Ale to są kwestie po stronie rządowej, podobnie jak brak nauczycieli. W Łodzi staramy się głównie inwestować w infrastrukturę i robimy to od kilkunastu lat, pozyskując środki unijne na termomodernizację, która objęła już ponad 150 budynków szkół i przedszkoli. A teraz udało nam się pozyskać z UNICEF ponad 28 mln zł na integrację polsko-ukraińską. Nasze placówki edukacyjne realizują również unijne projekty „miękkie”. Jest to szczególnie istotne, jeśli chodzi o szkoły zawodowe, aby miały odpowiednie pomoce dydaktyczne, sprzęt, aby uczniowie mogli korzystać z tych wszystkich innowacyjnych rozwiązań, jakie przynosi technika. Podsumowując: kondycja łódzkiego systemu edukacji jest dobra, mimo kłopotliwych okoliczności, na które nie zawsze mamy wpływ.

Janusz Moos:

Jakie potrzeby edukacji wymieniałaby pani jako pierwszoplanowe?

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Chciałabym przede wszystkim, by raz na za-

wsze została rozwiązana kwestia wynagrodzeń nauczycieli – w taki sposób, że strona rządowa finansuje płace, a strona samorządowa zajmuje się infrastrukturą. Wiadomo, że teraz subwencji oświatowej nie wystarcza nam, nawet na wynagrodzenia pracowników. Kolejną ważną sprawą jest oczywiście dalsza termomodernizacja placówek. Będziemy również w najbliższym czasie prowadzić inwestycje fotowoltaiczne, bo wiadomo, że to jest przyszłość: ochrona środowiska, a zarazem oszczędność energii. No i czekamy cały czas na perspektywę unijną, aby nasze szkoły realizowały swoje projekty, na które miasto przekazuje im środki na wkład własny. Chodzi tutaj o możliwość podnoszenia kwalifikacji przez uczniów i nauczycieli, wyjazdy zagraniczne, wymianę doświadczeń. To takie najważniejsze elementy.

Janusz Moos:

Pani Prezydent, jedną z podstawowych spraw dotyczących współczesnej edukacji jest przygotowanie człowieka do samodzielnego rozwiązywania problemów. Niewątpliwie służy temu innowacyjny charakter procesów kształcenia. Obserwujemy w tym zakresie ruchy oddolne, są przykłady innowacyjnych dyrektorów, którzy tworzą grono Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły, są liczne przykłady innowacyjnych nauczycieli. Jaki ma pani stosunek do tych ruchów oddolnych.

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Te ruchy są niezwykle istotne, dzięki nim nawet w trudnych warunkach wdrażane są do praktyki edukacyjnej innowacyjne metody, które pozwalają utrzymać wysoki poziom jakości kształcenia, uczą kreatywnego myślenia i powodują, że uczniowie są ciekawi wiedzy. W grę wchodzi różnorodne projek-

ty edukacyjne. Na przykład w kilku łódzkich przedszkolach prowadzimy teraz pilotażowy projekt, który zachęca dzieci do nauki czytania poprzez „skuteczne zdziwienie”. To innowacja, której twórczynią jest profesor Monika Wiśniewska-Kin z Uniwersytetu Łódzkiego.

Janusz Moos:

Pozwolę sobie wtrącić, że łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego z prof. Moniką Wiśniewską-Kin współpracuje, a podczas ostatniego Podsumowania Ruchu Innowacyjnego w Edukacji uhonorowało ją najwyższym trofeum – Skrzydłami Wyobraźni.

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Z pewnością warto najróżniejsze projekty innowacyjne prowadzić, warto angażować do nich uczniów. Bardzo dobrze, że wielu dyrektorów i nauczycieli to robi. Są oczywiście olimpiady i ogromna satysfakcja związana z udziałem w nich, a zwłaszcza zwycięstwem. Ale nasza młodzież angażuje się również w działania Młodzieżowej Rady Miejskiej, w kolejne edycje budżetu obywatelskiego. Istotne jest uczestnictwo w życiu kulturalnym, które też stanowi element innowacji w edukacji i uczy twórczego myślenia.

Janusz Moos:

W każdym roku organizujemy Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji i honorujemy kilkadziesiąt osób: innowacyjnych nauczycieli, innowacyjnych pracodawców, ludzi nauki, samorządowców...

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

To jest unikatowy projekt w skali kraju – uhonorowanie tych wszystkich osób, które

mobilizują się na co dzień, żeby wprowadzać innowacyjność w edukacji. Myślę, że bez innowacji edukacja byłaby po prostu nudna! Innowacja wpływa na dynamikę i rozwój edukacji, to dzięki niej nie stoimy w miejscu. Nie zawsze z podręcznika da się wszystko wyczytać, potrzeba czegoś innego, żeby zachęcić młodych ludzi do samodzielnej aktywności poznawczej. Dlatego Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji jest takie istotne dla środowiska edukacyjnego, gdyż pokazuje, że warto innowacyjne kształcenie prowadzić.

Janusz Moos:

Mówiąc o ruchu innowacyjnym czy proinnowacyjnym warto zastanowić się nad sprawą odkrywania talentów uczniowskich. Wszystko robimy w Łodzi, żeby te talenty odkrywać, służy temu między innymi Akademia Młodych Twórców, prowadzona przez ŁCDNiKP, służą różnorodne działania ukierunkowane na możliwość indywidualizowania procesów edukacyjnych, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości utalentowanych uczniów.

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Warto przypomnieć, że mamy w mieście program „Mia100 zdolnych” w ramach którego uzdolnionym uczniom, w różnych dziedzinach, nie tylko nauce, przyznawane są stypendia Prezydenta Miasta Łodzi. Moim marzeniem jest utworzenie takiej ścieżki, takiego kontaktu, takiego organu, który pozwoliłby samorządowcom bezpośrednio te młode talenty „wylawiać”. Może powinna to być jakaś Rada Uczniów, może Rzecznik Praw Uczniów? Takie rozwiązania stają się coraz bardziej popularne w Polsce, więc myślę, że w Łodzi też powinniśmy do tego dążyć.

Janusz Moos:

Pani Prezydent, szkoła, która nie współpracuje ze swoim otoczeniem i funkcjonuje w samotni, jest szkołą „dyskusyjnie wartościową”. Szkoła, zwłaszcza zawodowa, musi współpracować z przedsiębiorcami, pracodawcami. Wspólnie prowadzimy Konkurs Prezydenta Miasta Łodzi „Pracodawca Kreujący i Wspierający Edukację” – Łódzkie Łabędzie. Jakie ma pani refleksje na temat tego konkursu?

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Przed wszystkim serdecznie dziękuję Panu Dyrektorowi i wszystkim pracownikom ŁCDNiKP za to, że zauważyliście tych pracodawców. Jako miasto cały czas powtarzamy, że szkolnictwo zawodowe jest niezwykle istotne. Prowadzimy i organizujemy Dni Doradztwa Zawodowego i podkreślamy, że nie każdy uczeń musi się odnaleźć w liceum. Są przecież szkoły zawodowe – branżowe czy technika, a kończąc je też można mieć wysokie kwalifikacje. Dlatego mamy podpisanych blisko 70 umów o współpracy z pracodawcami. A korzyści są obustronne: uczniowie mogą odbywać u pracodawcy praktyki i staże, wykonując zadania „transportowane” z rzeczywistego procesu pracy, mogą również otrzymywać stypendia. Z kolei dla pracodawców liczy się możliwość pozyskania przyszłego pracownika. Ten nasz konkurs prezentuje i nagradza osoby, które w szczególny sposób poświęcają się współpracy z łódzkimi szkołami, pomagając nie tylko młodzieży, ale również nauczycielom, poprzez organizowanie dla nich szkoleń doskonalących kwalifikacje. Łódzkie Łabędzie to jest takie ukoronowanie dodatkowej działalności, którą pracodawcy prowadzą, bardzo cennej dla łódzkiego szkolnictwa i dla miasta.

Janusz Moos:

Pani Prezydent, ogromnym wyzwaniem dla edukacji było zorganizowanie kształcenia zdalnego, wymuszone przez pandemię. W Łodzi robiliśmy bardzo wiele, żeby przygotować nauczycieli do pracy w systemie zdalnym czy hybrydowym, m.in. włączyliśmy się do opracowania dla nich pierwszego podręcznika pod redakcją prof. Jacka Pyżalskiego. Czy to się nam udało, jak pani ocenia?

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Zdalne kształcenie zostało wprowadzone dosłownie z dnia na dzień, więc nauczycielom i dyrektorom należą się wielkie podziękowania. Świetnie sobie poradzili z tym niemałym również dla nich wyzwaniem. Oczywiście bez problemów obejść się nie mogło, myślę tutaj o uczniach pozbawionych „żywej” szkoły, o wynikającej z tego potrzebie pomocy pedagogiczno-psychologicznej dla wielu z nich. A jeśli chodzi o sam system, to moim zdaniem

poradziliśmy sobie naprawdę dobrze, zdaliśmy ten niecodzienny egzamin na szóstkę. Oczywiście mam nadzieję, że zdalne kształcenie już nie wróci, bo szkoła to przecież społeczność i warto w niej być.

Janusz Moos:

W trudnych pandemicznych warunkach zorganizowaliśmy wspólnie e-Targi Edukacyjne, które cieszyły się wielką popularnością.

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Mam nadzieję, że w przyszłym roku Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego znowu te targi przeprowadzi, miały przecież znakomity odbiór, było bardzo dużo ciekawych dyskusji, spotkań – z pracodawcami, doradcami zawodowymi...

Janusz Moos:

Wszystko musimy zrobić, żeby system doradztwa zawodowego, który w Łodzi jest dobrze zorganizowany, w znacznej mierze dzięki staraniom ŁCDNiKP - stale rozwijać, doskonalić. Chodzi o to, żeby uczący się w sposób świadomy podejmowali ważne dla nich decyzje: najpierw o wyborze dalszej drogi edukacyjnej, a później o drodze kariery zawodowej.

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Trzymam kciuki za wszelkie inicjatywy służące rozwojowi łódzkiego systemu edukacyjnego, dla dobra uczniów, nauczycieli i rodziców.

Janusz Moos:

Wierzę, że się nam uda wiele jeszcze zrobić, jeśli chodzi o ruch innowacyjny, o doradztwo zawodowe, o indywidualizację procesu kształcenia, o uczenie poprzez projekty i poprzez zadania zawodowe, o uczenie samodzielności i uczenie rozwiązywania problemów... Serdecznie dziękuję Pani Prezydent za współpracę w tym zakresie i oczywiście za naszą rozmowę.

Małgorzata Moskwa-Wodnicka:

Również bardzo dziękuję.

*Notował Tomasz Misiak
Zdjęcia Ryszard Kuśmirek*

Pracownia Edukacji Przedzawodowej ŁCDNiKP

Badamy predyspozycje zawodowe UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Od wielu lat doradcy zawodowi z Ośrodka Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP we współpracy ze specjalistami i nauczycielami z Pracowni Edukacji Przedzawodowej ŁCDNiKP prowadzą warsztaty, podczas których uczniowie szkół podstawowych mogą przekonać się, jakie mają predyspozycje zawodowe. Zajęcia są bardzo dobrze oceniane przez uczestników, którzy cieszą się z możliwości wykonania nietypowych zadań praktycznych oraz spotkania z doradcą zawodowym. Warsztaty odbywają się dwa razy w tygodniu w pracowni przy ul. Franciszkańskiej 135, w budynku Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi.

Podczas zajęć uczniowie mogą przekonać się na przykład, czy praca związana z obsługą maszyn i narzędzi sprawia im przyjemność i jest dla nich interesująca. Pod opieką nauczyciela techniki uczą się podstaw obsługi tokarki i pracują z użyciem zestawów poliwalentnych do nauki elektrotechniki i elektroniki. Zadania polegają na łączeniu i uruchamianiu prostych obwodów elektrycznych i elektronicznych, dokonywaniu pomiarów podstawowych wielkości elektrycznych, obsłudze tokarki oraz czytaniu i interpretacji dokumentacji technicznej.

Uczestnicy warsztatów mają szansę sprawdzić swoje zdolności manualne oraz wzrokowo-przestrzenne, które stanowią komponenty zdolności określanych jako techniczne. A potrzebę wyłonienia uczniów posiadających zdolności techniczne dyktuje rynek pracy, niezależnie od tego, że program zajęć z techniki w szkołach został okrojony i wiele zagadnień pominięto.

Prowadzone w Pracowni Edukacji Przedzawodowej ŁCDNiKP warsztaty to dla nastolatka często jedna z niewielu okazji, aby sprawdzić czy zdolności techniczne to jego

mocna strona, a jeśli nie, to jaki rodzaj zdolności posiada. Towarzysząca zajęciom dyskusja i burza mózgów pod kierunkiem doradcy zawodowego ma na celu usystematyzowanie wiedzy, co sprawia, że każdy z uczestników dowiaduje się, co należy wziąć pod uwagę, aby trafnie wybrać zawód i w efekcie z większym spokojem i pewnością podejmuje decyzje edukacyjno-zawodowe. Dodatkowym atutem warsztatów są testy zdolności przeprowadzane przez specjalistę do spraw orientacji i poradnictwa zawodowego. Po ich wykonaniu uczący się dostaje konkretne informacje dotyczące predyspozycji i preferencji zawodowych w następujących obszarach: badawczym, realistycznym, przedsiębiorczym, konwencjonalnym, artystycznym, społecznym - co może uwzględnić przy wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Połączenie zajęć techniki z zajęciami z zakresu doradztwa zawodowego to bardzo dobre rozwiązanie, dające uczniowi możliwość sprawdzenia w praktyce swoich zdolności, przy wsparciu doradcy zawodowego. Młody człowiek ma szansę dostrzec powiązanie zdolności z konkretnym zawodem i poznać ścieżkę kształcenia. Dzięki temu wychodzi z zajęć bardziej świadomy swoich zasobów.

*Agnieszka Bugajska-Możyszek,
Emilia Gralewka - ŁCDNiKP*

Zdjęcia Krzysztof Makowski - ŁCDNiKP

Czy warto rozwijać ZDOLNOŚCI MANUALNE?

Projekt edukacyjny „Zdolności manualne atutem na rynku pracy” realizujemy od kilku lat w łódzkich szkołach, w poprzednich latach w gimnazjach, a obecnie w szkołach podstawowych.

Podczas prowadzonych w ramach projektu zajęć warsztatowych uczniowie mogą rozpoznawać swoje zdolności poprzez różnego rodzaju aktywności, co przekłada się na podejmowanie przez nich działań w wybranych obszarach. Tego typu zajęcia wpisały się w cykliczne przedsięwzięcia realizowane w okresie wakacyjnym podczas półkolonii w szkołach podstawowych. Jeszcze przed końcem roku szkolnego koordynatorzy ze szkół podstawowych rezerwują terminy zajęć, jakimi są warsztaty z rękodzieła.

Na postawione w tytule pytanie, czy należy rozwijać zdolności manualne, odpowiadamy zatem: oczywiście, zawsze warto, ponieważ znaczenie tych zdolności w procesie rozwojowym człowieka jest niebagatelne! Według

teorii manualizmu dłonie są jednym z podstawowych narzędzi poznawania świata, a sprawne posługiwanie się nimi pozwala efektywnie funkcjonować w otaczającej rzeczywistości. Wykonywanie prac rękodzielniczych przyczynia się do rozwoju kreatywności, poczucia estetyki, a także stymulowania aktywności poznawczej i twórczej oraz zainteresowania uczniów technikami rękodzieła artystycznego.

Z naszych obserwacji wynika, że uczniowie - nawet ci najmłodsi, sześcioletni i siedmioletni - wykazują się sprawnością manualną, zwinnością dotyczącą łączenia włóczki, dobierania odpowiednich kolorów, techniki origami, co przekłada się na estetykę wykonania drobnych prac rękodzielniczych. Wartością dodaną tych warsztatów jest to, że uczniowie wytworzyli swoje prace zbierają do domu i mogą obdarować bliską osobę własnoręcznie wykonaną pracą.

W tegorocznym okresie wakacyjnym, w lipcu 2022 r., w warsztatach z rękodzieła prowadzonych w Łódzkim Centrum Doskonalenia

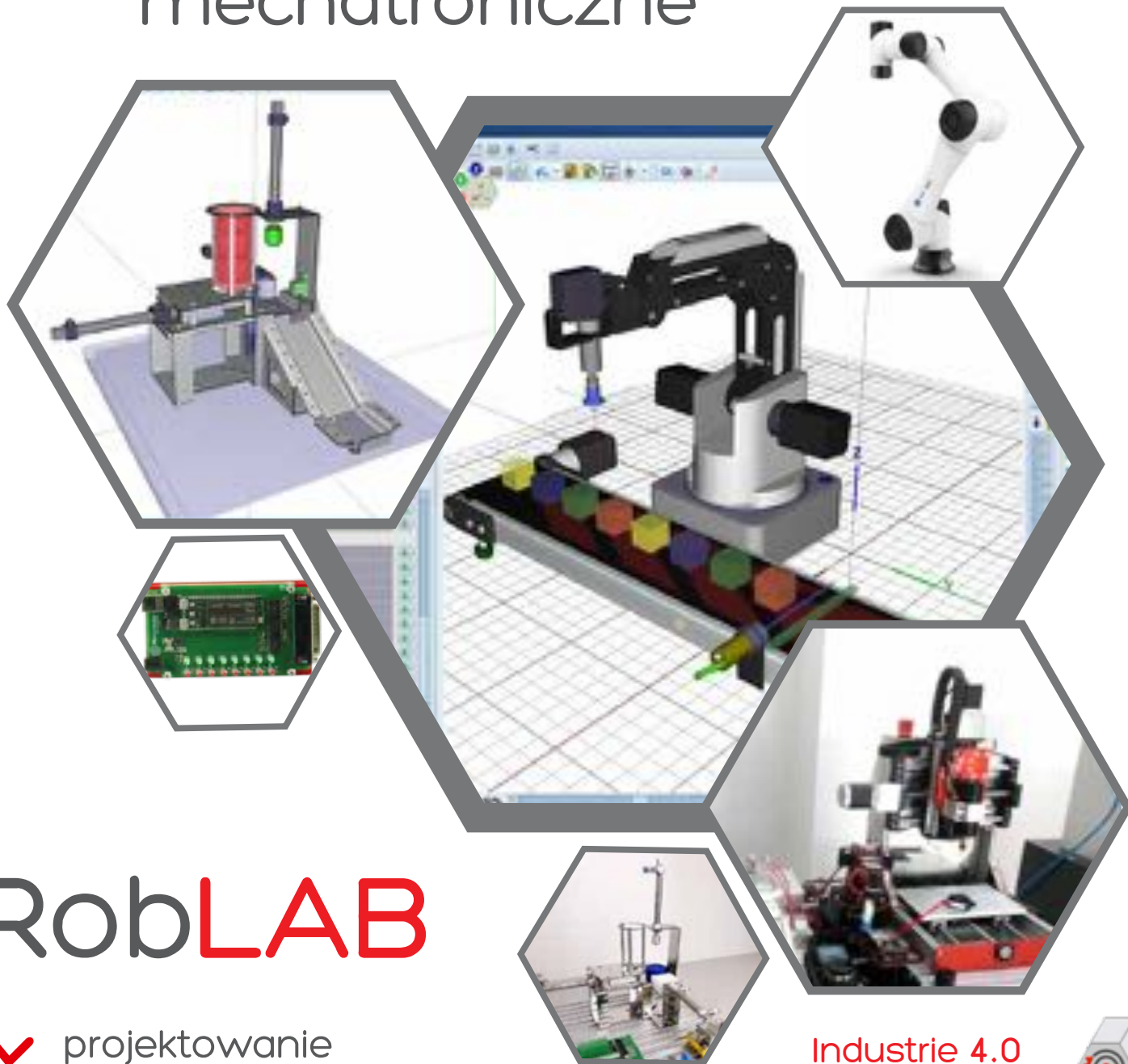
Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego uczestniczyło 180 uczniów Szkoły Podstawowej nr 153 i Szkoły Podstawowej nr 202 w Łodzi. Warsztatami tego typu zainteresowały się również dzieci z Ukrainy, korzystające z oferty edukacyjnej ŁCDNiKP. Zajęcia dały uczniom wiele satysfakcji, zapewniły im dobrą zabawę i poczucie sprawstwa.

Tekst i zdjęcia: Maja Michalak i Ewa Koper - ŁCDNiKP

wirtualne
laboratorium
mechatroniczne

RobLAB

- ✓ projektowanie
- ✓ programowanie
- ✓ symulacja
- ✓ sterowanie obiektami wirtualnymi i rzeczywistymi

Industrie 4.0

www.mechatronik.pl
biuro@mechatronik.pl
+48 660 414 460
+48 668 669 611

EDUKACJA DLA PRZEMYSŁU 4.0

Rozmowa dyrektora Janusza Moosa z Mirosławem Kuligowskim – koordynatorem ds. współpracy z edukacją i Angeliką Kubacką – specjalistką ds. szkoleń firmy Siemens

Janusz Moos:

Nasza rozmowa dotyczy otwarcia autoryzowanego ośrodka szkoleniowego Siemens w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Dlatego zapytam na wstępie: jakie są doświadczenia firmy w organizowaniu współpracy z edukacją?

Mirosław Kuligowski:

Nasza współpraca z edukacją opiera się na wieloletnich doświadczeniach, które pozyskujemy z wielu krajów, w których jesteśmy obecni jako firma globalna i partner przemysłu. Specjalizujemy się w edukacji w dziedzinach ściśle związanych z przemysłem, a mechatronika jest jedną z tych najważniejszych dziedzin. Opieramy się na współdziałaniu z lokalnymi ośrodkami w zakresie kształcenia zawodowego bliskiego przemysłowi. Co oznacza uruchomienie w placówce edukacyjnej takiej linii mechatronicznej, która umożliwia przedstawienie uczniom czy studentom systemu bardzo zbliżonego do tych funkcjonujących w przemyśle.

Janusz Moos:

W ŁCDNiKP promowaliśmy edukację mechatroniczną już w latach dziewięćdziesiątych, utworzyliśmy pracownię z jedną z pierwszych w kraju linii dydaktycznych, którą uruchomiła wówczas firma Festo. W tej chwili właśnie Siemens podjął się współdziałania z nami w pracach ukierunkowanych na jej unowocześnienie, a także w organizowaniu różnego rodzaju procesów edukacyjnych dla młodzieży i osób dorosłych.

Mirosław Kuligowski:

Taka współpraca to według nas korzyść dla wszystkich stron. Po pierwsze korzyść dla nas jako firmy, ponieważ możemy zaprezentować nasze nowoczesne rozwiązania w za-

kresie digitalizacji produkcji przemysłowej. Po drugie korzyść dla placówki edukacyjnej, której współpraca z nami umożliwia wymianę doświadczeń w zakresie nowoczesnych procesów wprowadzanych w przemyśle i intensywne kształcenie czy doskazywanie wdrażającej i obsługującej je kadry. Po trzecie korzyść dla przemysłu, który tej kadry bardzo w tej chwili potrzebuje.

Janusz Moos:

Jakie produkty, jakie rozwiązania oferowane przemysłowi są w tej chwili dla Siemens najważniejsze?

Mirosław Kuligowski:

Tym, co nas najbardziej teraz interesuje, jako firmę technologiczną, jest obszar digitalizacji, koniecznej dla Przemysłu 4.0, obszar dostępu do informacji, do danych i ich efektywnego przetwarzania. Znaczące są tutaj technologie chmurowe, technologie edge'owe. Właśnie w tę stronę w tej chwili zmierza Siemens, a oznacza to między innymi świadczenie przemysłowi elastycznych usług - w tym edukacyjnych, szkoleniowych; tworzą się nowe modele biznesowe, które do tej pory nie były dostępne.

Janusz Moos:

Jak Siemens organizuje szkolenia w Polsce?

Angelika Kubacka:

Centrum Szkoleniowe Siemens znajduje się w dwóch lokalizacjach - Łodzi oraz Bielsku-Białej. W Łodzi organizujemy szkolenia z zakresu sterowników SIMATIC oraz napędów SINAMICS, natomiast w Bielsku-Białej z systemów CNC SINUMERIK. W Łodzi mamy trzy sale dydaktyczne wyposażone w specjalistyczne stanowiska szkoleniowe, na których kursanci wykonują ćwiczenia praktyczne,

w Bielsku-Białej znajdują się dwie sale. Zapewniamy również uczestnikom materiały szkoleniowe zgodne ze standardami szkoleń, które są prowadzone w Niemczech. Szkolenia prowadzone są przez trenerów, którzy posiadają bogatą wiedzę i doświadczenie, wśród nich są również pracownicy Siemens, którzy zajmują się na co dzień doradztwem technicznym, dzięki czemu przekazują kursantom praktyczną wiedzę w oparciu o swoje doświadczenie. Uczymy, jak wykorzystać nasze urządzenia na konkretnych przykładach, pokazujemy jak radzić sobie z indywidualnymi przypadkami i problemami mogącymi wystąpić podczas projektowania lub serwisowania naszych urządzeń.

Mirosław Kuligowski:

Dodam natomiast, że program SIEMENS Mechatronic System Certification Program, który będzie funkcjonował w ŁCDNiKP opiera się na holistycznym podejściu do kształcenia zawodowego, obejmując swoim zakresem szerokie zagadnienia związane z mechatroniką występujące w rzeczywistych obiektach przemysłowych o wiele szersze niż wybrane szkolenia typowo produktowe.

Janusz Moos:

Ten ośrodek to dla nas przedsięwzięcie bardzo ważne. Wierzę, że nasza współpraca z Siemensem stanie się drogowskazem zmian w systemie edukacji prozawodowej i zawodowej.

Janusz Moos:

Bardzo dziękuję za rozmowę.

Mirosław Kuligowski:

My również serdecznie dziękujemy.

Notował Tomasz Misiak
Zdjęcie Anna Koludo

Autoryzowane laboratorium Siemens Mechatronic System Certification Program Edukacyjne partnerstwo ŁCDNiKP I SIEMENSA

Zmiany spowodowane gwałtownym rozwojem nowych technik i technologii oraz szybkim postępem naukowo-technicznym, zgodnie z koncepcją Przemysłu 4.0, stawiają edukacji zawodowej bardzo duże wymagania. Nowoczesna, elastyczna i wydajna produkcja oraz wykwalifikowana kadra pracownicza to w obecnych czasach główne oczekiwania przemysłowych zakładów produkcyjnych. Realizacja tych oczekiwań możliwa jest dzięki wykorzystaniu innowacyjnych rozwiązań technologicznych z zakresu automatyki, robotyki czy maszyn sterowanych numerycznie.

W odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku pracy utworzono w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w partnerstwie z międzynarodowym koncernem Siemens autoryzowane laboratorium Siemens Mechatronic System Certification Program (SMSCP). Laboratorium to - oparte na zrobotyzowanej linii produkcyjnej - jest nowoczesnym centrum szkoleń i certyfikacji działającym w ramach programu Siemens Mechatronic System Certification Program. SMSCP jest innowacyjnym programem szkolenia i certyfikowania kompetencji zawodowych, który ma na celu przekazywanie wiedzy i umiejętności o urządzeniach i systemach mechatronicznych przydatnych we współczesnych, nowoczesnie zarządzanych, zautomatyzowanych zakładach produkcyjnych. W programie prowadzonym przez firmę SIEMENS bierze udział 35 placówek technicznych z 12 krajów świata, spełniających najwyższe standardy kształcenia zawodowego. W tym prestiżowym gronie znalazło się również ŁCDNiKP.

W autoryzowanym laboratorium Siemens Mechatronic System Certification Program

prowadzone są zajęcia edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych oraz dorosłych, którzy chcą osiągnąć specjalistyczne kompetencje w obszarze mechatronicznych systemów sterowania. Największy nacisk w programie kształcenia kładziony jest na osiąganie praktycznych umiejętności, niezbędnych do uzyskania międzynarodowego certyfikatu Siemens Mechatronic Systems Certification. Wszyscy uczący się, którzy biorą udział w zajęciach, mogą przystąpić do ze-

wewnętrznego międzynarodowego egzaminu SMSC. Uzyskanie pozytywnego wyniku na pozwala na uzyskanie międzynarodowego certyfikatu Mechatronic System Assistant, potwierdzającego kompetencje w obszarze mechatronicznych systemów sterowania. A certyfikat taki, wystawiony przez firmę Siemens, jest rozpoznawany i uznawany w wielu krajach na całym świecie!

*Paweł Krawczak – ŁCDNiKP
Zdjęcie Ryszard Kuśmirek – ŁCDNiKP*

Programowanie i obsługa obrabiarek sterowanych numerycznie CENTRUM EDUKACJI TECHNICZNEJ HAAS W ŁCDNiKP

Centrum Edukacji Technicznej Haas - HTEC (Haas Technical Education Center) to specjalistyczny ośrodek doskonalenia i certyfikowania umiejętności programowania i obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie CNC.

Koncepcja HTEC w jednostkach edukacyjnych została stworzona przez amerykańską firmę Haas w odpowiedzi na brak na rynku pracy wykwalifikowanych techników i inżynierów w branży obróbki skrawaniem na obrabiarkach sterowanych numerycznie. HTEC jest przedsięwzięciem na skalę światową, dotychczas 149 placówek edukacyjnych w Europie, Kanadzie i USA uzyskało stosowny certyfikat firmy Haas. Od 22 czerwca 2022 r. posiada taki certyfikat również Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Celem działania utworzonego w ŁCDNiKP Centrum Edukacji Technicznej Haas jest podejmowanie wspólnych przedsięwzięć edukacyjno-szkoleniowych dla uczniów, osób

dorosłych podnoszących swoje kwalifikacje oraz lokalnego środowiska przedsiębiorców w zakresie programowania i obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie. Program HTEC ma również na celu promowanie kształcenia zawodowego, zachęcenie ambitnych i utalentowanych młodych ludzi do wyboru szkoły zawodowej oraz zapewnienie uczącym się możliwości szkolenia praktycznego na najnowszych obrabiarkach CNC. Dodatkowym celem programu HTEC jest równoległe wspieranie rozwoju kompetencji zawo-

dowych kadry pedagogicznej, która kształci przyszłych operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie.

W Centrum Edukacji Technicznej Haas Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego przeszkolono już 128 osób podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe w obszarze obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie.

*Paweł Krawczak – ŁCDNiKP
Zdjęcie Ryszard Kuśmirek*

KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI - oczekiwania pracodawców

Przedsiębiorstwa, aby działać, konkurować i rozwijać się we współczesnej gospodarce, stają się innowacyjne. Dynamicznie rozwijająca się i wkraczająca niemal do wszystkich dziedzin życia gospodarczego i społecznego transformacja cyfrowa oraz związane z nią potrzeby firm mają niebagatelny wpływ na rynek pracy.

Aby sprostać wyzwaniom trzeciej dekady XXI wieku pracodawcy potrzebują pracowników, którzy mają umiejętność przystosowywania się do zmian i uczenia się nowych kompetencji. Na rynku pracy kształtowanym przez procesy automatyzacji i cyfryzacji odnajdą się tylko ci, którzy bazując na kompetencjach poznawczych, społecznych i technicznych będą umieli dostosowywać swoje umiejętności i kwalifikacje do szybko zmieniających się oczekiwań firm.

Prowadzone w Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji ŁCDNiKP badania - zarówno w wybranych branżach, jak i obejmujące oferty z wielu branż - dostarczają informacji, dzięki którym można scharakteryzować kierunki zmian w potrzebach rynku pracy oraz wskazać, jakie kompetencje są coraz bardziej pożądane przez przedsiębiorców. Sięgając do danych zebranych podczas realizacji cyklicznego projektu „Jaki pracownik, jaki zawód?” można wskazać na najczęściej pojawiające się oczekiwania pracodawców. Oto ich zestaw:

- doświadczenie zawodowe
- wiedza i umiejętności zawodowe
- umiejętności interpersonalne, komunikatywność
- dodatkowe uprawnienia i umiejętności
- znajomość obsługi komputera i pakietów

biurowych, znajomość specjalistycznego oprogramowania wykorzystywanego w różnych branżach,

- komunikatywna znajomość języków obcych
- umiejętności organizacyjne
- umiejętność pracy w zespole
- umiejętność szybkiego uczenia się
- gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- umiejętności analityczne
- kreatywność
- samodzielność
- umiejętność pracy pod presją czasu, odporność na stres

Takie właśnie oczekiwania wobec kandydatów do pracy oraz ich rosnąca w kolejnych edycjach badania rola wskazują na kierunki przemian zachodzących aktualnie na rynku pracy oraz sygnalizują, jakie kompetencje będą pożądane w przyszłości. Z łatwością wyróżnimy wśród nich oczekiwania związane z kompetencjami technicznymi (zawodowymi), w tym bardzo mocno zaznaczającymi się kompetencjami cyfrowymi. Są one oczywiście najmocniej widoczne w takich obszarach, jak inżynieria, produkcja czy logistyka, ale mocno

na nie stawiają także pozostałe branże. Jednak pracownik odpowiadający na potrzeby obecnego i przyszłego rynku pracy to pracownik posiadający również tzw. kompetencje miękkie. W wymienionych powyżej oczekiwaniach przedsiębiorców możemy zauważyć grupę kompetencji społecznych związanych z zarządzaniem ludźmi, inteligencją emocjonalną czy przedsiębiorczością. Oczekiwania pracodawców wskazują również na wysoką potrzebę posiadania kompetencji poznawczych, takich jak kreatywność, analizowanie i rozwiązywanie problemów czy myślenie krytyczne. O dużej wadze, jaką przykładają pracodawcy do kompetencji społecznych i poznawczych, może świadczyć fakt, że umiejętności analityczne, umiejętność pracy w zespole i gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych znalazły się na 4, 5 i 6 miejscu oczekiwań w branży informatycznej, tuż za wymaganiami ściśle zawodowymi, technicznymi. Zatem pracownik odpowiadający na potrzeby zmieniającej się nowoczesnej gospodarki to pracownik, który dysponuje odpowiednim zestawem kompetencji technicznych/cyfrowych, społecznych i poznawczych, zdolny do adaptacji i ciągłego rozwoju.

*Jarosław Tokarski - Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji ŁCDNiKP
Zdjęcia Pixabay*

XLIX OLIMPIADA WIEDZY TECHNICZNEJ

W tym roku szkolnym rozgrywana jest już 49. edycja Olimpiady Wiedzy Technicznej. Tradycyjnie organizuje ją Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT z siedzibą w Warszawie (<http://www.not.org.pl>).

Zawody I stopnia (szkolne) zaplanowano na 14 listopada (na platformie elektronicznej), zawody II stopnia (okręgowe) na 4 stycznia, a zawody III stopnia (centralne) na 1 kwietnia. Uczestnicy mają do wyboru start w jednej z dwu grup tematycznych: mechaniczno-budowlanej (obejmującej obszary kształcenia - budowlany oraz mechaniczny i górnico-hutniczy) oraz elektryczno-elektronicznej

(obejmującej obszar kształcenia elektryczno-elektroniczny).

Główne cele Olimpiady Wiedzy Technicznej to: stwarzanie młodzieży możliwości szlachetnego współzawodnictwa; budzenie i rozwijanie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych zainteresowania techniką, rozwijanie predyspozycji technicznych; rozszerzenie zakresu i podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności oraz kształtowanie postaw społecznych uczniów; rozwijanie i kształtowanie umiejętności samokształcenia, potrzebnej do zdobycia przez ucznia wymaganych w określonym zawodzie umiejętności i uzyskania odpowiednich kompetencji; danie nauczycielom możliwości kierowania

rozwojem ucznia i wspierania go w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących wyboru przyszłego zawodu; podnoszenie kompetencji nauczycieli pracujących z młodzieżą szczególnie uzdolnioną; współdziałanie w procesie kształcenia i wychowania młodzieży nauczycieli szkół ponadpodstawowych z nauczycielami akademickimi z wiodących krajowych uczelni technicznych.

Szczegółowe informacje o XLIX Olimpiadzie Wiedzy Technicznej można znaleźć na stronach internetowych: www.owt.edu.pl i www.not.org.pl

*Barbara Świetlik - NOT,
Krzysztof Makowski - ŁCDNiKP*

Technologiczne horyzonty kształcenia

XIV WEEKEND Z TECHNOLOGIĄ INFORMACYJNĄ

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego po raz czternasty zorganizowało Weekend z Technologią Informacyjną. Tym razem pod hasłem „Technologiczne horyzonty kształcenia”. Wydarzenie rozpoczęło się już w czwartek, 20 października i trwało trzy dni. Część spotkań odbywała się w formie stacjonarnej, a część w formie zdalnej.

W pierwszym dniu gościliśmy Mobilne Centrum Edukacyjne Narodowej Agencji Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności, które przygotowało warsztaty zarówno dla uczniów, jak i dla nauczycieli. Podsumowaniem dnia była debata na temat warunków, jakie powinna stworzyć szkoła, aby zapewnić uczniom osiągnięcie kompetencji przydatnych we współczesnym świecie. Debata, zorganizowana w formie hybrydowej, jest dostępna na stronie <https://weekend.wckp.lodz.pl>. W piątek, 21 października, warsztaty zorganizowano w przestrzeni wirtualnej usługi Teams, natomiast w sobotę, 22 października – stacjonarnie, w pracowniach ŁCDNiKP.

Podczas piątkowej sesji plenarnej prof. Marlena Plebańska przedstawiła swoje przemyślenia na temat: „STEAM - metoda pracy w Laboratoriach Przyszłości”. Iwona Brzózka-Złotnicka, prezes Fundacji Cyfrowy Dialog, w swoim wystąpieniu zachęcała młodzież do realizacji projektów zmieniających przyszłość, Solve for Tomorrow. Adam Cyrański z ŁCDNiKP zaprezentował szanse dla rozwoju ucznia, jakie stwarza szkolne studio telewizyjne. Natomiast Karol Sobański - absolwent Akademii Młodych Twórców - promował udział młodych ludzi w projektowaniu aplikacji PWA w Vue.js

XIV Weekend z Technologią Informacyjną to 56 warsztatów, podczas których zostały uka-

- Wirtualne manipulatory - sposób na matematykę
- Zasoby i narzędzia interaktywne w pracy z dziećmi z Ukrainy
- Język polski jako obcy – pomocne strony, narzędzia TIK
- Jak wykorzystać film podczas lekcji? Jakie aplikacje sprawdzą się najlepiej?
- Kody QR w edukacji wczesnoszkolnej i wychowaniu przedszkolnym – od aplikacji do praktycznego zastosowania
- Generatory internetowe jako pomoc w budowaniu warsztatu pracy nauczyciela z dzieckiem młodszym
- eTwinning po nowemu
- Technologie cyfrowe w Programie Erasmus+
- Power Apps - gratka dla informatyków, ale czy tylko dla nich?
- Office 365 – jeden login do aplikacji Wakelet, Kahoot, Tynker i innych
- Wykorzystanie multimediów (obraz, film i dźwięk) przy projektowaniu testów w aplikacji FORMS
- Wykorzystanie notesów zajęć w kształceniu zdalnym i stacjonarnym
- Zintegrowana Platforma Edukacyjna
- TINKERCAD – symulacje prostych układów elektronicznych
- Python dla każdego - podstawy programowania
- Programowanie robotów mBot
- Baltie nowe rozwiązanie do nauki programowania dla klas I-III
- Baltie - nowe rozwiązanie do nauki programowania dla klas IV-VIII
- Projekty graficzne on-line
- Wirtualna rzeczywistość w praktyce edukacyjnej
- Modelowa lekcja wprowadzająca tematykę internetu rzeczy w szkole podstawowej i ponadpodstawowej
- Współczesny samochód bez tajemnic (warsztaty dla wszystkich)
- Kodowanie z lwem – strategia na rozwój myślenia
- Ewaluac-JA
- Ćwiczenia z myślenia krytycznego – Project Zero
- O siłę, czyli jak wzmocnić naszą odporność w sieci
- Młody Lean Lider
- MOVE BEYOND - czyli D(r)eszcz rozwiązań w nurcie edukacji zdalnej

zane różne aspekty wykorzystania technologii informacyjnej w dydaktyce: kształceniu informatycznym, edukacji wczesnoszkolnej, na lekcjach różnych przedmiotów oraz w kształceniu zawodowym. Warsztaty obejmowały następującą tematykę:

- Prawo autorskie w kształceniu zdalnym i stacjonarnym
- Sztuka publikowania w sieci
- Darmowe narzędzia i zasoby edukacyjne
- TWÓRCZO, ALE JAK? Cyfrowe kompetencje w praktyce szkolnej - Padlet i Trimino
- Gruszki na...Google! - sposoby na interaktywne prezentacje
- Rozwijanie kreatywności uczniów z wykorzystaniem technologii mobilnych
- Zostań twórcą aplikacji – tworzenie prototypów aplikacji w Marvel
- Pierwsze kroki w Genially

a lekcje HiT

- Interaktywne materiały na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej
- Co warto wiedzieć przed wyborem monitora interaktywnego?
- Współpraca urządzeń mobilnych z tablicą interaktywną
- Multimedialne i interaktywne publikacje
- ShotCut – wieloplatformowy darmowy program do nieliniowego przetwarzania filmów
- Jak twórczo wykorzystać szablony Pages na lekcjach?
- Keynote – aplikacja która Cię zaskoczy. Stworzysz w niej animacje i quizy, filmy oraz wiele innych!
- Strona internetowa w WordPress on-line
- Zbuduj Laboratorium Przyszłości w swojej szkole - jak wybrać drukarkę 3D?
- Druk 3D dla edukacji

Zajęcia przeprowadzili trenerzy ŁCDNiKP, nauczyciele innowatorzy, członkowie Akademii Młodych Twórców oraz zaproszeni eksperci. Partnerem strategicznym XIV Weekendu z Technologią Informacyjną była firma Microsoft, natomiast partnerem technologicznym firma Agraf. Ponadto wydarzeniu towarzyszyły firmy: Mechatronik, Cortland, Octopus, SGP System, El System, Nowa Era, Fundacja Szkoła z Klasą, Stowarzyszenie Cyfrowy Dialog, Fundacja Lean Education, Fundacja Instytut Reintegracji Społecznej.

Organizowany przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego dwukrotnie w roku szkolnym Weekend z Technologią Informacyjną zaprasza już na XV edycję, która odbędzie się w marcu 2023 roku.

*Lidia Aparta, Anna Koludo - ŁCDNiKP
Zdjęcia Ryszard Kuśmirek*

60 SZKÓŁ W NASZEJ INNOWACJI EKOLOGICZNEJ

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 199 im. Juliana Tuwima w Łodzi, wzięło w roku szkolnym 2021/2022 udział w ogólnopolskim przedsięwzięciu ekologicznym „Inspirujemy do bycia EKO – 10 wyzwań ekologicznych z TIK”.

Program działań został opracowany przez Katarzynę Skolimowską - doradcę metodycznego ŁCDNiKP, nauczycielkę biologii i przyrody. W związku z zaskakującą ilością placówek, które zaangażowały się w realizację innowacji, powstała strona internetowa (<https://inspirujemydobyciaeko.wordpress.com>). Nauczyciele otrzymali plan działań, ale za niezwykle cenne rozwiązanie uznali to, że mogli ten plan w dowolny sposób modyfikować, aby dostosować go do potrzeb i możliwości swoich wychowanków. 60 szkół z całej Polski przez cały rok szkolny 2021/22 działało zgodnie z koncepcją innowacji.

Nauczyciele wyposażali uczniów w wiedzę, źródła i niezbędne narzędzia, które miały na celu zwrócić ich uwagę na współczesne problemy środowiskowe. Uczniowie szukali odpowiedzi na następujące pytania: jak prawidłowo segregować śmieci, w jaki sposób ograniczyć używanie plastiku, jak oszczędzać wodę, dlaczego warto pić „kranówkę”, jak nie marnować jedzenia, co robić z niepotrzebnymi lub zepsutymi rzeczami, co to jest ślad węglowy i jak go zmniejszyć, skąd się bierze smog i jak temu zaradzić? Poznając powyższą tematykę uczniowie dokumentowali swoje osiągnięcia korzystając z nowoczesnych roz-

wizań edukacyjnych. Zaprzyjaźnili się z TIK, tworzyli prezentacje multimedialne, postery, plakaty, infografiki, krzyżówki, quizy, a nawet filmy. Każda szkoła biorąca udział w innowacji mogła prezentować swoje działania szerszej społeczności umieszczając je na wirtualnej tablicy Padlet lub Wakelet i na stronie internetowej poświęconej przedsięwzięciu. Przedsięwzięcie ekologiczne „Inspirujemy do bycia EKO – 10 wyzwań ekologicznych z TIK” zostało objęte honorowym patronatem Ministra Klimatu i Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz Fundacji Drzewo i Jutro. Nauczyciele mogli korzystać z warsztatów, a także konsultacji indywidualnych i grupowych, które były organizowane cyklicznie przez Pracownię Edukacji Przyrodniczej i Prozdrowotnej ŁCDNiKP. Zajęcia te prowadzili nie tylko doradcy metodyczni i konsultanci ŁCDNiKP, ale także przedstawiciele różnych instytucji, np. Eduelo, MPO, PlasticsEurope. Innowacja została pozytywnie oceniona zarówno przez dyrektorów i koordynatorów w szkołach, jak i przez samych uczniów. Przyznali oni, iż taka forma motywowania do podejmowania działań i poszerzania wiedzy daje im ogromne możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii w sposób, którego do tej pory nie dostrzegali bądź nie doceniali. Szkołom, którym udało się wytrwać w przedsięwzięciu przez cały rok szkolny, należą się wielkie gratulacje!

*Katarzyna Skolimowska – ŁCDNiKP
Zdjęcie Pixabay*

Światowy Dzień OCHRONY ŚRODOWISKA w ŁCDNiKP

„Wpatrz się głęboko, głęboko w przyrodę, a wtedy wszystko lepiej zrozumiesz” - te słowa Alberta Einsteina wskazują, jak ważne jest dla człowieka otaczające go środowisko naturalne. Ich znaczenie nauczyciele i uczniowie łódzkich szkół mogli odkrywać głębiej w czasie sesji naukowej zorganizowanej w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska.

Sesję przygotowano we współpracy z XXXII Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi, Zespołem Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi, Politechniką Łódzką oraz firmą

ML System. Spotkanie, prowadzone przez Katarzynę Skolimowską (ŁCDNiKP), Olę Andrzejczak (XXXII LO) i Małgorzatę Krukowską (ZST-I) - miało charakter interdyscyplinarny i pokazywało różne aspekty związane z ochroną środowiska naturalnego oraz poszerzało wiedzę uczniów z zakresu ekologii, nauki o zdrowiu i zagadnień techniczno-informatycznych dotyczących przemysłu. Gośćmi honorowymi byli: dr inż. Radosław Rosik (PŁ) oraz Damian Staszewski (ML System). Dr inż. Radosław Rosik poruszył zagadnienie optymalizacji technik stosowanych w przemyśle w celu zrównoważonego prowadzenia procesu produkcyjnego i zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska. Damian Staszewski skupił się w swojej wypowiedzi na

nowoczesnych źródłach pozyskiwania energii. Prelegentami byli również uczniowie XXXII LO oraz ZST-I. Przybliżyli temat zagrożeń dla mórz i oceanów, zaprezentowali zagadnienie bioindykatorów i ich znaczenia w monitoringu stopnia zanieczyszczenia środowiska, poruszyli zagadnienie Greenwashingu - praktyk marketingowych odwołujących się do ekologii, ale nie mających z nią nic wspólnego, omówili znaczenie wody dla organizmu człowieka w kontekście zdrowotnym. Wszystkie wystąpienia miały na celu pokazanie, jak ważna jest ochrona środowiska naturalnego, jakie mogą być skutki jej zaniedbania oraz na jak wielu płaszczyznach może być prowadzona.

*Olga Andrzejczak - XXXII LO,
Katarzyna Skolimowska - ŁCDNiKP*

Wcale nie jest trudno **BYĆ EKO NA CO DZIEŃ**

Rozmowa dyrektora Janusza Moosa z Krzysztofem Kieszkowskim – prezesem zarządu i Kingą Rodkiewicz – kierownikiem ds. projektów edukacyjnych i komunikacji Fundacji Odzyskaj Środowisko

Janusz Moos:

Rozmawiamy o ważnej fundacji, która zajmuje się edukacją ekologiczną w szerokim tego słowa znaczeniu. Proszę ją bliżej przedstawić naszym czytelnikom...

Kinga Rodkiewicz:

W centrum działań Fundacji Odzyskaj Środowisko, która powstała w 2011 r., jest edukacja ekologiczna. Nie działamy tu jednak standardowo, gdyż pokazujemy przede wszystkim praktyczny wymiar recyklingu. Organizujemy zajęcia w szkołach, organizujemy ogólnopolskie konkursy, jesteśmy partnerem projektu „Elektryczne śmieci”, który jest dzisiaj realizowany już w prawie 70 miastach w całej Polsce, w tym w Łodzi. Naszym zadaniem jest pokazywać, że edukacja ekologiczna ma sens i nie jest wcale trudno być eko na co dzień. Przecież czerwone pojemniki, obecne w Łodzi i wielu innych polskich miastach, mają swoje konkretne przeznaczenie, a mieszkańcy od najmłodszych lat mogą z nich śmiało i swobodnie korzystać, w drodze do szkoły, do przedszkola, do pracy czy na zakupy. Nasze działania ekologiczne nastawione są przede wszystkim na praktykę. W oparciu o zasadę „zaangażuj mnie, a zrozumieć”, zawsze wychodzimy do mieszkańców z inicjatywą w taki sposób, żeby mogli faktycznie zobaczyć, co się dzieje, albo co może się stać, z elektrycznymi śmieciami. Stąd warsztaty artystyczne w nurcie „trash art”, projekt miejskich pasiek czy konkurs filmowy Remake Festival, który organizowaliśmy w Łodzi.

Janusz Moos:

Na elektryczne śmieci wciąż jednak niestety można się natknąć w parku czy w lesie...

Kinga Rodkiewicz:

To pokazuje, jak ważna jest edukacja ekologiczna na co dzień, skutecznie prowadzona od przedszkola, trochę na zasadzie, że czego się mały Jaś nauczył, tego potem dorosły Jan będzie się trzymał w swoich dzia-

łaniach. Kierując się tą zasadą edukujemy od najmłodszych lat, organizujemy zajęcia dla przedszkolaków, ekopikniki dla całych rodzin, nagrywamy bajki ekologiczne, wskazujemy naszym godnym naśladowania ekobohaterów. I mamy nadzieję, że żadnych szczytków elektroniki już niedługo w parkach czy lasach nie będzie.

Krzysztof Kieszkowski:

W kwestii prowadzonej przez nas edukacji ekologicznej dodam jeszcze, że spotykamy się ze szkołami, aby zachęcić do grywalizacji w trosce o środowisko, do współzawodnictwa w zbiorce zużytego sprzętu. Przecież w każdym domu znajdzie się albo stary telefon, albo stara suszarka do włosów czy waga... Organizując zbiórkę w szkole można wygrać cenne nagrody i można też posadzić „las elektronicznych śmieci”, to znaczy zamienić śmieci w zielony las.

Janusz Moos:

Jeżeli takie akcje przerodzą się w coś ustawicznego, to na pewno zmienimy myślenie ludzi o ekologii, ukształtujemy ludzi eko. Oczywiście przy współpracy nauczycieli i dyrektorów szkół...

Kinga Rodkiewicz:

Właśnie dzisiaj zaprosiliśmy łódzkich nauczycieli, z którymi spotkaliśmy się w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, do wzięcia udziału w ogólnopolskim konkursie „Polska Stolica Recyklingu”. Do wygrania jest 50 tys. zł, więc myślę, że warto się zaangażować. Jest to nagroda główna dla szkoły, która zbierze największą ilość zużytego sprzętu, wcielając w ten sposób ekologiczną teorię w praktykę. Sprzęt trafi do profesjonalnych zakładów przetwarzania. I z części odzyskanych tam materiałów powstaną na przykład ule z recyklingu, które - jak mam nadzieję - będzie można niebawem spotkać także w Łodzi.

Janusz Moos:

Proszę o nich troszkę więcej opowiedzieć...

Krzysztof Kieszkowski:

Mamy takie małe edukacyjne pasieki, na razie w 10 miastach w całej Polsce, w każdej żyje kilkadziesiąt tysięcy pszczoł, miodem dzielimy się z mieszkańcami na zasadzie wzajemności: oni oddają do czerwonych pojemników zużyty sprzęt, my budujemy z tego ule, wykorzystując na przykład elementy starych pralek, a później pszczoły przynoszą miód.

Kinga Rodkiewicz:

W Kraśniku nasze ule stoją na dachu Centrum Kultury i Promocji, mamy tam pszczoły krainki, pozyskujemy miód jaworowo-kłonowy, rzadko spotykany...

Krzysztof Kieszkowski:

A teraz szukamy miejsca na pasiekę w Łodzi. Mamy przychylność władz miejskich, tylko borykamy się z lokalizacją, więc „wrzuciliśmy temat” szkołom. Bo naprawdę warto taką pasiekę założyć. I naprawdę warto być eko!

Janusz Moos:

Bardzo serdecznie dziękuję za tę krótką, ale bardzo ważną rozmowę.

Krzysztof Kieszkowski:

My również dziękujemy i liczymy na współpracę z łódzką edukacją.

*Notował Tomasz Misiak
Zdjęcia Beata Kwiatkowska*

EKOLOGIA: młodzi edukują dorosłych

Ponieważ jestem nauczycielką geografii i jednocześnie mamą, nic nie daje mi większej satysfakcji, niż spostrzeganie, że moje dzieci i moi uczniowie na co dzień postępują ekologicznie. Lubię, gdy synowie uczą mnie, by zakręcić wodę podczas mydlenia rąk lub mycia zębów.

Patrzę z dumą, gdy uczniowie na wycieczce podpowiadają sobie, do którego pojemnika wyrzucić śmieci. To najlepsze dowody, że nauka ekologicznych zachowań daje efekty. Ogromnie sprzyjają jej projekty, takie jak ten, który zaproponowało Stowarzyszenie Inicjatyw Kreatywnych IN-KREA – „Eko młodzi mają głos”. W naszej gminie Andrespol przystąpiły do niego 3 szkoły. Uczniowie, pod kierunkiem nauczycieli, mieli za zadanie wybrać jeden, ważny dla nich problem związany z ekologią i ochroną środowiska na terenie gminy. Następnymi krokami to zebranie informacji, spotkanie z ekspertami, przygotowanie we współpracy z animatorami spotu promującego zachowania proekologiczne. Podsumowaniem pierw-

szego etapu było wzięcie udziału w debacie z władzami gminy na temat wspólnych priorytetów w ochronie środowiska. Do realizacji projektu w mojej szkole przystąpili piątkoklasiści, pod kierunkiem moim oraz nauczyciela w-f i informatyki. Wszystko zaczęło się od burzy mózgów. Uczniowie mieli mnóstwo pomysłów. Ostatecznie postawili sobie za cel przygotowanie projektu segregacji odpadów na terenie cmentarza w Bedoniu Przykościelnym oraz uwrażliwienie miejscowej ludności na zachowania proekologiczne. Stworzyliśmy projekt tablicy informacyjno-edukacyjnej, która mogłaby stać przed cmentarzem. Zaproponowaliśmy także ustawienie regału ze zniczami do ponownego użycia. Aby choć trochę wprowadzić nasze plany w czyn, w pewną sobotę udaliśmy się na cmentarz. Zajęliśmy się segregacją: uschnięte kwiaty przeznaczaliśmy do kompostowania, a plastikowe donice do recyklingu lub ponownego użycia. Ponieważ dowiedzieliśmy się, że tradycyjne znicze wykonane są z parafiny, która podczas spalania emituje do środowiska rakotwórczy benzen i toksyczny toluen, postanowiliśmy zrobić znicze ekologiczne. Użyliśmy słoików po przetworach, wosku pszczelego i knotów sojowych. Postanowiliśmy także zachęcić mieszkańców do przyno-

szczenia, zamiast wielu, jednego znicza z wymiennym ekowkładem. Podczas warsztatów florystycznych nauczyliśmy się tworzyć wiązanki z żywych roślin, zebranych w ogrodach lub na łące. Chcieliśmy zachęcić do zastępowania wiązanek plastikowych naturalnymi i jednocześnie sprawdzić ich trwałość. Okazało się, że naturalne wiązanki z umiejętnie dobranych gatunków roślin przetrwały nawet dwa tygodnie. Wszystkie propozycje proekologicznych zachowań podczas wizyty na cmentarzu przedstawiliśmy w spocie reklamowym. Powstał on dzięki zajęciom z animacji poklatkowej. Uczniowie wykonali tematyczne rysunki i stworzyli z nich film. Ostatnim punktem było spotkanie z władzami gminy, podczas którego uczniowie prezentowali pomysły na realizację wybranych działań. Była to też okazja do dyskusji na temat działalności gminy w zakresie ochrony środowiska. Czy można sprawić, by młodzi ludzie poczuli odpowiedzialność za naszą planetę? Tak, dając im szansę decydowania i pole do działania, chociażby w lokalnym wymiarze!

*Anita Bołbot - nauczycielka geografii
i języka angielskiego
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym
w Bedoniu Wsi*

DOBRE PRAKTYKI w przedszkolach

We wrześniu do rąk czytelników trafił 38. zeszyt „Katalogu dobrych praktyk w edukacji”. Jest to już druga publikacja ŁCDNiKP prezentująca dobre praktyki wdrożone w przedszkolach. Inspiracją do opracowania pierwszej było zorganizowane w październiku 2016 r. w Kielcach I Europejskie Forum Nowych Technologii i Innowacji w Edukacji.

Mieliśmy w tym wydarzeniu swój udział: dyr. Janusz Moos znalazł się w gronie ekspertów, wielu doradców metodycznych i konsultantów prowadziło warsztaty i organizowało pokazy; przygotowaliśmy również publikację prezentującą doświadczenia z lat 2013 - 2016 łódzkich nauczycieli przedszkoli i klas I - III w zakresie stosowania innowacyjnych metod kształcenia.

Obecnie wydana publikacja „Dobre Praktyki. Wyciąg z Katalogu dobrych praktyk w edukacji wdrożonych w latach 2017 - 2022 w przedszkolach” zawiera sto czternaście opisów, które mogą stać się dla nauczycieli źródłem nowych pomysłów, inspiracją do kreowania działań nowatorskich lub modyfikacji dotychczas stosowanych koncepcji i sposobów pracy.

Praktyki zaprezentowane w nowej publikacji rekomendowali: Agnieszka Karga i Małgorzata Marczak z PM nr 200 oraz Elżbieta Ciesiołkiewicz, Elżbieta Kolczyńska, Anna Koralewska, Krzysztof Makowski, Aleksandra Proc, Barbara Preczyńska, Małgorzata Sienna,

Dorota Wojtuś i Beata Wosińska z ŁCDNiKP. Redaktorami publikacji są Grażyna Adamiec i Janusz Moos, którzy przygotowali również wstęp. Jest on uzupełniony refleksjami Elżbiety Ciesiołkiewicz - konsultanta ds. wychowania przedszkolnego.

Dobre praktyki, które w naszej publikacji udostępniamy czytelnikom, to przykłady zaangażowania społeczności przedszkolnych w organizację procesów dydaktycznych sprzyjających rozwojowi każdego dziecka i w tworzenie warunków przyjaznych dla potrzeb, zainteresowań i talentów najmłodszych.

Zapraszamy do lektury najnowszego i wszystkich wcześniejszych wydań „Katalogu dobrych praktyk w edukacji”, dostępnych w wersji elektronicznej na stronie internetowej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (www.wckp.lodz.pl), w zakładce Dobre Praktyki/KATALOG.

Grażyna Adamiec – ŁCDNiKP

Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły ŁCDNiKP

TWÓRCZY DYREKTOR - ZWINNY PRZYWÓDCA

AKADEMIA TWÓRCZEGO DYREKTORA SZKOŁY

Taki tytuł nosiło spotkanie inauguracyjne Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły w 2022 roku. Akademia spotkała się w odnowionym składzie. Do udziału w jej pracach zaproszeni zostali dyrektorzy wyróżniający się innowacyjnością i otwartością na zmianę, którzy wdrażają wartościowe przedsięwzięcia w kierowanych przez siebie szkołach, a także dzielą się z innymi swoim doświadczeniem.

Spotkanie otworzył Janusz Moos, dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, który pogratulował uczestnikom nominacji do Akademii i podkreślił, jak ważne dla rozwoju szkół jest wdrażanie do rzeczywistości szkolnej na każdym etapie założeń edukacji konstruktywistycznej, planowanie i realizacja procesu kształcenia z wykorzystaniem metod ukierunkowanych na kształtowanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, a także chwytów pedagogicznych stymulujących aktywność uczących się. Zwrócił uwagę na to, że zaproszoną do Akademii kadrę zarządzającą szkół oraz ŁCDNiKP łączy takie myślenie o nowoczesnej szkole, które zakłada organizowanie edukacji dla przyszłości i radości uczącego się.

Cel zainicjowanego przez dyr. Janusza Moosa projektu, jakim jest Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły, to stworzenie platformy wymiany myśli, wiedzy i doświadczeń dla osób zarządzających szkołami i placówkami, wyróżniających się niekonwencjonalnym, kreatywnym podejściem do procesu kształcenia i wychowania oraz odwagą we wdrażaniu innowacji. Dzięki spotkaniom Akademii popularyzowane są dokonania samych dyrektorów i szkół, którymi kierują, m.in. w czasopiśmie „Dobre Praktyki. Innowacje w Edukacji” oraz w publikacjach zwartych ŁCDNiKP, a także na stronie internetowej i w mediach społecznościowych. Opiekę nad Akademią Twórczego Dyrektora Szkoły sprawuje Mariola Zajdlis, kierownik Ośrodka Zarządzania w Edukacji ŁCDNiKP, publikacjami przygotowywanymi przez twórczych dyrektorów i nauczycieli zajmuje się Grażyna Adamiec - konsultantka ŁCDNiKP, a zespół redakcyjny „Dobrych Praktyk” reprezentuje Tomasz Misiak. Autorką logo Akademii Twórczego Dyrektora Szkoły jest Krystyna Jankowska z Ośrodka

Nowoczesnych Technologii Informacyjnych ŁCDNiKP.

Podczas pierwszego spotkania „odnowionej” Akademii dyrektorzy zajmowali się zwinnym przywództwem. Kreatywny dyrektor, zwinny przywódca, to zagadnienia bardzo istotne dla organizowania i realizowania procesu kierowania i zarządzania szkołą jako organizacją. Dyrektor jest przecież pracodawcą i przewodniczącym rady pedagogicznej, to kierownik zakładu pracy, to osoba, która musi odnaleźć się w wielu rolach i sprawnie zarządzać zespołami ludzi, to menedżer, lider, przywódca. Obecna rzeczywistość zmusza kadrę zarządzającą szkół do uważnego obserwowania środowiska i zwinnego, sprawnego i szybkiego reagowania na zmiany. Chodzi też o to, aby każde zawirowanie wykorzystywać do rozwoju organizacji. Zasadą zwinnego przywództwa jest: tak zorganizować zespół, by jego członkowie byli chętni do pracy, a sam lider umiał w odpowiednim momencie zejść ze sceny. Twórczy dyrektorzy mają wszelkie predyspozycje do tego, aby zwinnie zarządzać swoimi szkołami i placówkami. Janusz Brzozowski, dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Łodzi, w nawiązaniu do tematu, mówił o działaniach realizowanych w jego szkołach. Zwrócił uwagę, jak cenne jest wykorzystywanie metody projektu i konkursów w procesie kształcenia i wychowania, w tym do pobudzania aktywności uczących się. Podzielił się doświadczeniem z realizacji projektów finansowanych ze środków unijnych. Potwierdził, że umiejętności zwinnego zarządzania nie są mu obce, a elastyczność pozwala na dostosowanie organizacji pracy szkoły i oferty dodatkowej do bardzo szybko zmieniających się okoliczności. Z kolei Jolanta Kuśmirek, dyrektorka Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Bedoniu Wsi, podkreśliła, że na każdym etapie eduka-

cyjnym niezwykle wartościowa dla rozwoju szkoły i kształtowania kompetencji uczniów i nauczycieli jest realizacja projektów interdyscyplinarnych i wdrażanie innowacji pedagogicznych. Doświadczeniami związanymi z podejmowaniem działań wynikających ze zmieniającej się rzeczywistości podzielił się także: Michał Różański - dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Łodzi, Maria Pielas - dyrektorka Szkoły Podstawowej nr 128 w Łodzi, Bartosz Rzętkiewicz - dyrektor Technikum Automatyki i Robotyki w Łodzi, Dorota Stefaniak - dyrektorka Zespołu Szkół Edukacji Technicznej w Łodzi, Agnieszka Nagoda-Gębicz - dyrektorka Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kleszczowie i Tomasz Kozyra - dyrektor Liceum Ogólnokształcącego Politechniki Łódzkiej. W podsumowaniu konferencji dyr. Janusz Moos podkreślił, że wszystko to, o czym mówili członkowie Akademii, jest bardzo ciekawe i ważne. Istotna jest bowiem triada: człowiek – obywatel – pracownik, o której należy pamiętać zarówno w edukacji podstawowej, jak i ponadpodstawowej. Zwrócił także uwagę uczestników spotkania na zmieniającą się rolę nauczyciela, który powinien wspierać proces samodzielnego uczenia się, być dla uczących się przewodnikiem, tutorem.

Przebieg konferencji potwierdził tezę, że Akademia Twórczego Dyrektora Szkoły jest niezwykle ważnym przedsięwzięciem realizowanym w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Każde jej spotkanie to znakomita okazja do wymiany doświadczeń, nawiązywania kontaktów i dzielenia się wiedzą. Dotychczasowa działalność Akademii pozwala też mieć nadzieję, że twórczy dyrektorzy przyczynią się do wdrażania wartościowych zmian w edukacji.

Mariola Zajdlis - ŁCDNiKP

Dobrze płatna i stabilna praca blisko domu!

Lidl to jedna z najszybciej rozwijających się firm handlowych w Europie oraz Polsce. W województwie łódzkim posiada dwa magazyny zlokalizowane w gminie Stryków, natomiast w Łodzi Lidl posiada już 26 sklepów, a niebawem otworzy 2 kolejne. – **Intensywnie się rozwijamy i tworzymy nowe miejsca pracy. W samej Łodzi jeszcze w tym roku zatrudnienie znajdzie ok. 40 osób** – komentuje Konrad Kowalski, Kierownik ds. Rekrutacji i Marki Pracodawcy Lidl Polska. Każdy znajdzie tu pracę: dobrze płatną, stabilną i zapewniającą bezpieczną przyszłość. Umowę o pracę podpisuje się bez okresu próbnego wraz z jasną informacją, ile będzie się zarabiać za rok, dwa i kolejne lata.

W sklepie praca nie tylko „na kasie”

Pierwsze skojarzenie, gdy mówimy o pracy w sklepie, to praca „na kasie”. To jednak nie wszystko. Pracownicy Sklepu dbają też o klientów oraz asortyment całej oferty spożywczej oraz artykułów przemysłowych. Na każdym stanowisku w sklepie liczy się chęć do pracy, zaangażowanie i dokładność. W sklepach Lidla można aplikować na stanowiska: **Pracownik Sklepu** (zadania: wykładanie towaru, dbałość o ekspozycję i utrzymywanie porządku, obsługa klientów oraz praca na kasie) oraz kadry kierowniczej: **Zastępca Managera** oraz **Manager Sklepu**. Do obowiązków Managera należy analiza wskaźników, zarządzanie gospodarką towarową i praca na sali sprzedaży. Wszystko po to, aby zapewnić poprawne funkcjonowanie sklepu. Managerowie zyskują też atrakcyjny benefit – samochód służbowy.

Kariera w handlu – jak zacząć?

Praca w sklepie jest dynamiczna i pełna wyzwań. Zadania jednak podejmowane są w zgranym zespole i przy wsparciu doświadczonych przełożonych. Na start ważna jest przede wszystkim odpowiednia motywacja i zaangażowanie. Tyle wystarczy, by zacząć swoją karierę w Lidlu. – **Stawiamy na rozwój i szkolenia – ponad 80% awansów pochodzi z wewnętrznej rekrutacji. Naszym pracownikom zapewniamy także szeroki pakiet świadczeń pozapłacowych** – przekonuje Konrad Kowalski. Pracownicy Lidla i ich rodziny korzystają z bogatego pakietu benefitów, m.in. prywatnej opieki medycznej, bonów na zakupy przed świętami, karty Multisport i Medcover Sport oraz bezpłatnej aplikacji do nauki języków obcych. W Lidlu każdy ma możliwość rozwoju i awansu. Wielu już z niej skorzystało. Może to szansa także dla Ciebie?

W Lidlu można się rozwijać!

Wystarczy tylko chcieć, a efekty przyjdą szybciej niż nam się wydaje. Wiem to, ponieważ w Lidlu jestem Instruktorem i rozwój pracowników widzę na co dzień.

Maciej, Pracownik Sklepu

Dołącz do nas!

Szukasz pracy?

Znajdź pracę dla siebie w sklepie Lidla w woj. łódzkim.

Sprawdź aktualne oferty pracy na stronie kariera.lidl.pl i aplikuj!

Muzeum BEZ NUDY!

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne jest najstarszą placówką muzealną w Łodzi, w ubiegłym roku obchodziło swoje 90-lecie. Mieści się przy pl. Wolności w budynku przedwojennego magistratu. Posiada bogatą kolekcję eksponatów związanych z przedziejami i etnografią regionu łódzkiego.

Na bazie ich fascynujących historii edukuje dzieci i młodzież, a także dorosłych. Rok 2021 był dla muzeum szczególny. W trudnych warunkach pandemii powstała nowa koncepcja pracy edukacyjnej, uwzględniająca dostosowanie metod dydaktycznych do specyfiki zasobów muzeum. Archeologia oraz etnografia regionu, dwa zasadnicze filary działalności placówki, potrzebowały nowej formuły prezentacji, otwartej na standardy nowoczesnej edukacji muzealnej. Podobnie obecne w muzeum kolekcje: numizmatyczna i eksponatów z działu widowisk lalkowych. Współczesne trendy pracy z użytkownikami oferty muzealnej zakładają bowiem, że należy skoncentrować się na podejściu eksperymentalnym, uwzględniającym potrzeby różnych grup wiekowych. Inaczej powinny wyglądać zajęcia dla przedszkolaków i najmłodszych uczniów, dla młodzieży ze szkół średnich, dla osób dorosłych i seniorów - w naszej praktyce edukacyjnej konieczna jest więc elastyczność i innowacyjność. Pamiętamy o tym organizując warsztaty, lekcje muzealne, oprowadzania tematyczne...

Warsztaty

Nasze warsztaty są różnorodne, dostosowane do wieku i umiejętności manualnych uczestników. Zawsze jednak wykonana przez nich praca to pamiątka z wizyty w muzeum. Chcąc odwiedzić nas z uczniami nauczyciel może wybrać zajęcia z zakresu archeologii lub etnografii. Na przykład warsztaty związane ze znaleziskami z grodziska w Tumie pod łączącą: „Naczynia i ornamenty”, ukazujące tajemnice średniowiecznej ceramiki i jej zdobienia albo „Feniksy są wśród nas!”, opracowane na podstawie dotyczącej mitycznego ptaka inskrypcji z odnalezionego na grodzisku srebrnego pierścienia. Warsztaty etnograficzne, inspirowane dorobkiem

artystycznym twórczyni ludowych, to na przykład „Sypanki” (tworzenie obrazów z piasku, nawiązujących do tradycji wielkanocnych), „Aleja gwiazd łowickich” (wykonywanie zdobniczych wiejskie domostwa okrągłych wycinanek) czy „Papierowe muzealne ogrody” (nauka wykonywania kwiatów z bibuły). Ciekawym warsztatem, pozwalającym dzieciom wejść w rolę scenografa i scenarzysty teatralnego, jest „Legendarny teatrzyk”. Uczestnicy na podstawie wybranej legendy tworzą kartonowy pudełkowy teatrzyk ze scenografią i lalkami, aby wystawić w nim spektakl. Uczymy w ten sposób kreatywności i umiejętności pracy w grupie.

Lekcje muzealne

Podczas lekcji muzealnych edukatorzy starają się w innowacyjny sposób przekazać większy niż na warsztatach zakres wiedzy o naszej kolekcji, nie tylko zaznajomić uczestników z eksponatami, ale też opowiedzieć o przeszłości w nich zaklętej. Lekcja muzealna to również działanie: dzieci mogą z drewnianych klocków zaprojektować i wybudować przekrój palisady grodziska, stworzyć na podstawie schematu średniowieczne miasto oraz zagrać w grę planszową z tego okresu. Mamy też ofertę zajęć, gdzie można wcielić się w konkretną postać mityczną lub historyczną. Taką lekcją etnograficzną jest „Sąd nad Borutą”. Korzystając z legendy o złośliwym łęczyckim diable uczestnicy stają się sędziami i ławnikami, którzy muszą osądzić jego występki i podjąć decyzję, czy zostanie ukarany, czy oczyszczony z zarzutów. Dla fanów numizmatów mamy lekcję „Piastowska historia Polski w monetach”, która pozwala poznać tajniki mincerstwa, ciekawostki na temat królów polskich z dynastii Piastów oraz ich związki z grodziskiem w Tumie, które często odwiedzali.

Oprowadzania tematyczne

Oprowadzając zwiedzających po salach: archeologicznej, numizmatycznej i etnograficznej, staramy się odchodzić od klasycznej, linearnej formy opowieści o eksponatach. Dla młodszych grup wiekowych oprowadzanie powinno być przygodą, edukatorzy starają się więc łączyć je z quizem, przygotowując ciekawe pytania dotyczące ekspozycji. Natomiast oprowadzając młodzież szkół średnich chcemy czynić to w sposób bardziej humanistyczny, poszukać nowych tropów w opowieści o życiu ludzi w czasach minionych. Przygotowujemy więc oprowadzania tematyczne szlakiem mody wiejskiej czy szlakiem rzemiosła, mając nadzieję, że dzięki temu eksponaty „opowiedzą” więcej o dawnym życiu mieszkańców dzisiejszego województwa łódzkiego.

Poza obowiązkowym kanonem

Działalność edukacyjna Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego to nie tylko warsztaty, lekcje i konkursy. To także inicjatywy wychodzące poza klasyczną działalność muzealną. W tym roku nasi edukatorzy w czasie ferii i wakacji rozpoczęli prowadzenie półkolonii, które spotkały się z dużym zainteresowaniem dzieci i rodziców. Zimowa „Muzealna Odyseja Kosmiczna” oraz letnie turnusy „W czasach smoków, zamków i rycerzy” nakierowane były na osobisty rozwój dziecka, rozwijanie jego pasji w oparciu o autorski program obejmujący warsztaty, quizy, wycieczki, eksperymenty i zabawy integracyjne na świeżym powietrzu. Staramy się być także obecni poza murami muzealnego gmachu. Uczestniczymy w piknikach wojewódzkich, a także w imprezach rekonstrukcji historycznej. Współpracujemy z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Przygotowujemy również konkursy historyczne i artystyczne dla młodzieży szkolnej. Warto tu wymienić konkurs „Dzieje Lutomska w komiksowym kadrze”. Uczestniczące w nim dzieci, w związku odzyskaniem praw miejskich przez Lutomię, miały za zadanie przygotować planszę komiksową na temat wybranego wydarzenia z przeszłości miasta.

Dzięki różnorodnym inicjatywom edukacyjnym Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi znajduje nowe metody dotarcia ze swoją ofertą do odbiorców. Jest to tym bardziej ważne, że nowoczesne muzeum staje się miejscem zadawania pytań o przeszłość i kreatywnego spędzania wolnego czasu. Zapraszamy!

*Tomasz Romanowicz - Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi
Zdjęcie - MAiE*

DLACZEGO WARTO ZACHĘCAĆ UCZNIÓW do udziału w konkursach?

Ważną drogą rozwijania zainteresowań uczniów i atrakcyjną metodą uczenia się są konkursy edukacyjne. Uczniowie, zwłaszcza najmłodsi, potrafią z ogromnym zaangażowaniem brać w nich udział.

Konkursy stwarzają nieograniczoną przestrzeń do pracy, podnoszą samoocenę, są jedną z form odkrywania pasji. Jednak to od nas dorosłych zależy, jakie nadamy znaczenie konkursom, w których biorą udział dzieci. Bardzo ważne jest podkreślanie, że już sam udział, chęć podjęcia wyzwania, motywacja do pracy - to duży sukces. A jeśli uda się zdobyć znaczące miejsce, sukces jest podwójny. Aby zmotywować uczniów do udziału w konkursie trzeba umiejętnie rozbudzić ich zainteresowania i pozytywne nastawienie do uczestnictwa. Warto także kształtować u nich zdrową chęć konkurencji, bo jest to umiejętność, która będzie im potrzebna przez całe życie. Natomiast konkursowe nagrody powinny być dodatkowym pozytywnym wzmocnieniem, które mobilizuje, dopełniając naturalną radość ze zwycięstwa. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

organizuje wiele interesujących konkursów, które angażują zdolności intelektualne, pobudzają wyobraźnię, rozwijają umiejętność abstrakcyjnego myślenia, promują zdrowy tryb życia i dbałość o środowisko, motywują do nauki języka obcego, rozwijają zainteresowania czytelnicze... Autorce tego artykułu udało się poszerzyć ofertę edukacyjną ŁCDNiKP o kolejną już edycję konkursu języka angielskiego dla uczniów objętych edukacją wczesnoszkolną. Konkurs cieszył się zainteresowaniem nauczycieli i uczniów, czego najlepszym dowodem są liczne zgłoszenia szkół i duża ilość uczestników. Do współpracy przy organizacji drugiej edycji zaprosiłam Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi, współpraca spełniła wzajemne oczekiwania i będzie kontynuowana. Dzieci chętnie przygotowywały się do konkursu, wykazały się samodzielnością, nabrały wiary we własne możliwości i umiejętności. W roku szkolnym 2022/2023 planowana jest trzecia edycja konkursu języka angielskiego dla klas 1-3, do udziału w której serdecznie zapraszam.

*Tekst i zdjęcia Beata Kwiatkowska – ŁCDNiKP
(b.kwiatkowska@lcdnikp.elodz.edu.pl)*

CASCADE - europejski projekt badawczy z udziałem ŁCDNiKP

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego jest - wraz z Wydziałem Zarządzania UŁ - polskim partnerem międzynarodowego projektu CASCADE, którego pełną nazwą brzmi: „Rozwój kompetencji mikroprzedsiębiorstw rzemieślniczych w zakresie innowacji opartych na współpracy i cyfrowych rozwiązaniach biznesowych”. CASCADE to trzyletni europejski projekt badawczy kierowany przez Lancaster University, z sześcioma partnerami z innych organizacji z całej Unii Europejskiej.

Zmiany spowodowane gwałtownym rozwojem technologii cyfrowych oraz szybkim postępem naukowo-technicznym stawiają sektorowi rzemieślniczemu i rękodzielniczemu bardzo duże wymagania. Aby im sprostać, a także zapobiec powolnemu wymieraniu zawodów rzemieślniczych, konieczne jest wyposażenie sektora w odpowiednie

kompetencje oraz wykazanie młodemu pokoleniu, że wejście na rzemieślniczą ścieżkę kariery nie musi oznaczać wyboru archaicznego zawodu. Cele projektu CASCADE obejmują: uczenie się cyfrowe na rzecz rozwoju biznesu (ceny, rynki cyfrowe, marketing cyfrowy, kanały sprzedaży itp.), innowację i zrównoważoną produkcję wraz z uczeniem się międzypokoleniowym, doradztwo zawodowe dla młodych ludzi zainteresowanych rzemiosłem, a także stworzenie sieci umożliwiającej pracownikom sektora rzemieślniczego i artystycznego łączenie się z nowymi rynkami dla promocji ich produktów. W ramach projektu odbyły się już rzemieślnicze międzypokoleniowe warsztaty z wystawami współtworzonych dzieł. Opracowano też kompleksowy pakiet kształcenia i wdrażania innowacji, obejmujący projektowanie, marketing, model biznesowy oraz innowacje w zakresie dostaw. ŁCDNiKP opracowało w ramach projektu narzędzia dla doradztwa zawodowego, dotyczące możliwości rozwoju w sektorze rzemieślniczym i artystycznym. Przygotowano filmy o wybranych zawodach rzemieślniczych i informacje o ścieżkach kształcenia we wszystkich sześciu krajach partnerskich. Materiał może być wykorzystywany przez doradców zawodowych w celu upowszechnienia możliwości kształcenia w zawodach rzemieślniczych i zainteresowania młodzieży oraz osób dorosłych tymi zawodami.

We wrześniu odbyło się międzynarodowe spotkanie partnerskie w Sofii. Gospodarzem było bułgarskie stowarzyszenie Druzhestvo Znanie. Zaprezentowano wszystkie wypracowane dotychczas rezultaty projektu oraz zaplanowano kolejne etapy działań. Zakładają one także wsparcie sektora rzemieślniczego dla wdrożenia innowacji w dziedzinie gospodarki niskoemisyjnej i bezodpadowej produkcji oraz stosowania zasad zrównoważonego rozwoju przy wprowadzaniu produktów na rynek.

*Małgorzata Sienna i Maria Okońska – ŁCDNiKP
Zdjęcie Pixabay*

JĘZYK POLSKI - INNOWACYJNIE

Innowacja – słowo to w dalszym ciągu budzi obawy u wielu nauczycieli, a przecież działalność innowacyjna jest integralnym elementem działalności szkoły. Wprowadzając nowe metody pracy edukacyjnej mamy możliwość rozwijania u uczniów kreatywności, ułatwiamy im naukę, aktywizujemy ich i zwiększamy ich zaangażowanie. Dlatego od roku 2019/2020 realizuję w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Bedoniu Wsi trzy innowacje na lekcjach języka polskiego: „Myślograficzny zeszyt lekturowy”, „Pudełko z lekturą” oraz „Rozwijamy kreatywne i twórcze pisanie”.

Potrzeba wizualizacji materiału dydaktycznego stała się główną przyczyną opracowania innowacji „Myślograficzny zeszyt lekturowy”. Myślenie wizualne staje się coraz bardziej popularne. Tworzenie notatek graficznych kształtuje kreatywność, ułatwia zapamiętywanie treści lektury i powtarzanie wiadomości. Myślograficzny „zeszyt do lektur”, jak mówią uczniowie, to samodzielnie przez nich opracowana pomoc dydaktyczna: zbiór informacji o książce - autorze, bohaterach, problematyce, motywach, wzbogacony o cytaty i własne refleksje. Dużą przyjemność sprawia mi zawsze widok uczniów czytających „lekturowniki” przed zapowiedzianym powtórzeniem. Ich zdaniem łatwiej usystematyzować wiedzę, gdy wszystko, co istotne, jest w jednym miejscu. Bardzo dbają więc o zeszyty, uzupełniają brakujące notatki. Z satysfakcją stwierdzam, że „Myślograficzny zeszyt lekturowy” doskonale sprawdził się, kiedy w roku szkolnym 2021/2022 do egzaminu ósmoklasisty przystąpili pierwsi uczniowie, którzy rozpoczęli z nim pracę. Świetnie sobie poradzili z zadaniami sprawdzającymi znajomość lektur obowiązkowych!

„Pudełko z lekturą” to kolejny pomysł na samodzielne stworzenie przez ucznia pomocy dydaktycznej, która ułatwi zapamiętanie treści książki, a przede wszystkim - zmobilizuje do jej uważnego przeczytania. Dodatkowo nauczy wypowiedzania się na forum klasy, rozwinięciem umiejętności argumentowania i dzielenia się wiedzą z kolegami. Uczniowie przygotowują swoje pudełka w trakcie czytania. Wkładają do nich to, co kojarzy się im z książką, gromadzą ciekawostki związane z nią czy jej autorem. Wykazują się przy tym dużą kreatywnością: rysują bohaterów, lepią ich figurki z plasteliny, budują makiety z klocków lego, opracowują dla kolegów krzyżówki, gry lub quizy. Bardzo lubią taki sposób pracy, zwłaszcza gdy mogą samodzielnie wybrać książkę i opowiedzieć o niej w klasie; starają się zachęcić kolegów do jej prze-

czytania, nie zdradzając zakończenia. Ja też sięgnęłam po niektóre polecane tytuły, ponieważ zaciekał mnie sposób ich zaprezentowania przez uczniów! Niekiedy zamiast „pudełka z lekturą” uczniowie zespołowo przygotowują lapbooki lekturowe. Doskonale wówczas także umiejętność współpracy.

Trzecia z moich polonistycznych innowacji - „Rozwijamy kreatywne i twórcze pisanie” - to wprowadzenie ćwiczeń rozwijających umiejętność redagowania wypowiedzi pisemnej oraz pobudzających kreatywność i twórcze myślenie. Ta innowacja skierowana jest do młodszych uczniów, rozwija ich wyobraźnię i wzbogaca słownictwo. Uczniowie otrzymują ode mnie zestaw tematów i samodzielnie decydują, na który zredagują wypowiedź w danym miesiącu. Każdemu tematowi towarzyszą wskazówki dotyczące zawartości pracy i jej objętości. To tzw. „wyzwania pisarskie”. Uczniowie wybierają temat, który jest dla nich albo ciekawy, ambitny, albo... łatwy i doskonałą umiejętnością pisania opowiadania, wiersza, instrukcji czy przepisu. Prace sprawdzam na bieżąco, każdą opatruję informacją zwrotną. Uczniowie opanowują poprawne tworzenie różnych rodzajów wypowiedzi pisemnych, przewidzianych w podstawie programowej, bez obawy przed złą oceną. Swoimi pomysłami często dzielą się z kolegami, podkascytowani oczekują zwrotu pracy.

Czy warto zatem realizować w szkole innowacje? Bez wątplenia tak. Korzyści odnoszą wszyscy. Uczniowie uczą się systematyzacji wiedzy, zdobywają ją w sposób kreatywny. Nauczyciel doskonali warsztat pracy i zyskuje nowe doświadczenia, a wdrażane przez niego nowe metody podnoszą jakość pracy szkoły i budują jej pozytywny wizerunek.

Renata Rucka-Prill – Z S-P w Bedoniu Wsi

TURNIEJ WIEDZY o Harrym Potterze

Gdzie znajduje się Azkaban? Kim są Fatalne Jędze? Co można było kupić w Esach i Floresach? Na te i wiele innych pytań odpowiadali uczestnicy III Turnieju Wiedzy o Harrym Potterze, zorganizowanego przez bibliotekę Szkoły Podstawowej nr 202 im. Jana Pawła II w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 w Łodzi.

Turniej, jak co roku, trwał 3 dni. Każdego dnia uczniowie przychodzili do biblioteki na przerwę, losowali zestaw pytań i udzielali odpowiedzi. Zestawy zawierały pytania o zróżnicowanej trudności i punktacji – niektóre były podchwytliwe, zmuszały do żywej dyskusji i natychmiastowego sprawdzenia odpowiedzi w książkach. W turniejowe szranki stanęło aż 76 uczniów z klas I - VIII. Dzięki książkom ufundowanym przez Radę Rodziców oraz Wydawnictwo Media Rodzina, polskiego wydawcę serii o Harrym Potterze, udało się nagrodzić aż 16 osób. Organizowany przez szkolną bibliotekę

turniej jest dla uczniów miłą odskocznią od konkursów przedmiotowych. Dzięki niemu mogą rozwijać swoje „pozalekcyjne” zainteresowania – okazało się, że Harry Potter ma wśród uczniów naszej szkoły bardzo wielu fanów. Dla pozostałych start w turnieju był bodźcem do sięgnięcia po pierwszy czy kolejny tom z serii. A najważniejsze jest, że wszyscy bardzo dobrze się bawili i teraz niecierpliwie czekają na czwartą edycję turnieju!

Tekst i zdjęcie Marlena Bartos - SP nr 202 w ZS-P nr 2 w Łodzi

www.unitravel.pl

tel. 507 122 495 lub 602 795 738, email: biuro@unitravel.pl

Organizujemy:

- wycieczki szkolne
- zielone i białe szkoły
- zimowiska
- kolonie i obozy
- pielgrzymki
- wycieczki dla nauczycieli

KONTAKT:

UNITRAVEL

tel. 507 122 495 lub 602 795 738

email: biuro@unitravel.pl

www.unitravel.pl

*Serdecznie zapraszamy
Państwa do współpracy*

- zespół Unitravel

Aby wygaszony konflikt nie powrócił już nigdy... MEDIACJE RÓWIEŚNICZE

Mediacja (od łac. mediare - „być w środku, pośredniczyć”) to rozmowa, w trakcie której osoba trzecia - bezstronny i neutralny mediator - pomaga stronom we wzajemnej komunikacji, określeniu interesów i kwestii do dyskusji. O mediacjach w oświacie mówi się coraz częściej i głośniej.

Nauczyciele wiedzą, jak bardzo potrzebne są umiejętności mediacyjne w środowisku szkolnym. Wiedzą to również władze oświatowe, stowarzyszenia i fundacje, a także ośrodki doskonalenia nauczycieli. W Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w ciągu ostatnich trzech lat aż 97 nauczycieli wzięło udział w różnych formach doskonalenia zawodowego dotyczących mediacji rówieśniczych. W sferze edukacji mediacje mogą być prowadzone w trzech obszarach. Mediacje oświatowe dotyczą obszarów: szkoła - samorząd, szkoła - kuratorium, szkoła - środowisko lokalne. Z kolei mediacje szkolne dotyczą obszarów: uczeń - nauczyciel, nauczyciel - nauczyciel, nauczyciel - dyrekcja, nauczyciel - rodzic. Natomiast mediacje rówieśnicze przebiegają w relacji uczeń - uczeń. W każdym z powyższych rodzajów mediacji chodzi o porozumiewanie się stron będących w konflikcie w obecności bezstronnego, akceptowanego i neutralnego mediatora. Negocjacje i mediacje są najbardziej

efektywnymi działaniami podejmowanymi w sytuacjach konfliktowych. Co to oznacza? Przede wszystkim to, że konflikt został wygaszony i nie powróci już nigdy, gdyż strony samodzielnie, często na drodze kompromisu, ten konflikt rozwiązały, przypieczętując sukces porozumienia umową lub jakimkolwiek innym przyjaznym działaniem, na przykład podaniem sobie dłoni. W mediacjach są wyłącznie wygrani, bo ich celem jest wypracowanie rozwiązania satysfakcjonującego wszystkie strony. Niestety, w szkołach konflikty nie są zazwyczaj rozwiązywane w trybie mediacji, lecz rozstrzygane przez nauczyciela, który pełni rolę arbitra. Konflikt zostaje stłamszony i może w innym czasie znowu wybuchnąć między tymi samymi stronami lub zatoczyć szerszy krąg, rozprzestrzeniając się w środowisku uczniowskim. Kiedy zaś nabierze na sile (płacz, agresja, knowania), wówczas szukanie rozjemcy - nauczyciela może okazać się mało skuteczne. Konflikt będzie eskalował aż do wejścia na drogę prawną. Jak często sto-

sowane są mediacje rówieśnicze w polskich szkołach? Nie przeprowadzono na ten temat badań. Na pewno nie funkcjonują obligatoryjnie (jak np. w Finlandii), mimo że resort edukacji aktywnie działa na rzecz wdrażania edukacji prawnej w szkołach. Niekiedy wdrażane są w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego, znajdują więc miejsce w zapisach statutu szkoły. Należy stwierdzić, że jeśli w szkole nie znajdzie się grupa innowacyjnych nauczycieli, chcących stosować mediacje rówieśnicze, projekt ich wdrażania nie dojdzie do skutku. Jakkolwiek bowiem można liczyć na młodzież w szkołach ponadpodstawowych, to w początkowej fazie wdrażania mediacji zawsze niezbędny jest nauczyciel. W mediacjach rówieśniczych mamy do czynienia z superwizją mediatora - nauczyciela i uczniowskim porozumiewaniem się w celu rozwiązania konfliktu. Wspólne szukanie rozwiązania przynosi wiele korzyści nie tylko dla stron konfliktu, lecz dla całego środowiska szkolnego. Popularyzacji wiedzy związanej z metodami pokojowego rozwiązywania konfliktów służy obchodzony w wielu krajach Międzynarodowy Dzień Mediacji (Conflict Resolution Day). W Polsce obchodzimy nawet Tydzień Mediacji, corocznie w październiku. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego ma w swojej ofercie spotkania edukacyjne z zakresu edukacji prawnej, w tym mediacji rówieśniczych. Zapraszamy do uczestnictwa!

*Barbara Muras - ŁCDNiKP
(trener edukacji prawnej,
edukator mediacji rówieśniczych)
Zdjęcie Pixabay*

Zagraniczne praktyki zawodowe uczniów CKZiU w Łodzi Z ERASMUSEM DO SZWECJI I DANII

Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łodzi na podstawie decyzji Narodowej Agencji Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności w Warszawie uzyskało Akredytację Erasmusa w sektorze Kształcenia i Szkolenia Zawodowego, ważną w latach 2021 – 2027. Ten prestiżowy status skraca formalną drogę w realizacji międzynarodowych projektów oraz zapewnia finansowanie zagranicznych praktyk zawodowych dla naszych uczniów kształcących się w Technikum nr 19.

W roku szkolnym 2021/2022 przystąpiliśmy do realizacji pierwszej rundy akredytacji z naszym partnerem zagranicznym w Szwecji – EU Mobility. Jesienią 2021 r., w wyniku akcji promocyjnej i przeprowadzonej rekrutacji według określonych kryteriów, wyłoniono dziesięcioro uczniów z czterech klas reprezentujących zawody: technik informatyk, technik weterynarii, technik logistyki, technik fotografii i multimediów. W pracach organizacyjno-przygotowawczych do wyjazdu na każdym etapie zaangażowani byli uczniowie.

Właściwa część projektu - zagraniczne praktyki zawodowe - została zrealizowana w maju 2022 r. w szwedzkim Malmö, mieście położonym w prowincji Skania nad cieśniną Öresund. Na przeciwległym brzegu, w odległości 27 km, położona jest stolica Danii - Kopenhaga, którą uczniowie zwiedzili podczas zaplanowanego programu turystycznego. Dodatkową atrakcją tej wycieczki był przejazd jednym z najdłuższych mostów w Europie (Szwecja – Dania).

Do Malmö grupa praktykantów udała się komunikacją kolejowo-promowo-autokarową: Łódź-Swinoujście-Ystad-Malmö. Na wybór tzw. „zielonej podróży” miało wpływ wiele czynników, m.in. zapowiedziane na maj 2022 strajki kontrolerów lotów, duża dynamika cen biletów lotniczych, a także aspekt ekologiczny.

Programu praktyk zostały ustalone między szkolnym koordynatorem projektu a reprezentantami organizacji przyjmującej w porozumieniu z uczniami, co zapewniło wszystkim uczestnikom możliwość wszechstronnego rozwoju zawodowego, poznania zagranicznego systemu pracy oraz podniesienie sprawności posługiwania się językiem angielskim, powszechnie używanym w Szwecji.

Informatycy koncentrowali uwagę na mobilnej aplikacji chmurowej, zaprojektowanej na potrzeby organizacji przyjmującej oraz uczniów przebywających na zagranicznych praktykach. Logiści poznali specyfikę pracy w magazynie, uczestniczyli w procesie dostaw towaru, jego identyfikacji, rozładunku, kompletowania zamówień, zapoznali się z wyposażeniem technicznym magazynu. Fotografowie uczestniczyli w licznych sesjach zdjęciowych w studiu

i w plenerze, doskonaląc umiejętności organizacji planu zdjęciowego; zajmowali się też edycją zdjęć. Weterynarze poznali zakres prac w klinice weterynaryjnej, asystowali przy zabiegach, diagnostyce cyfrowej, pielęgnowali zwierzęta, umawiali wizyty pacjentów. Wszyscy doskonalili umiejętności językowe w zakresie języka angielskiego, poznali też podstawy języka szwedzkiego. Mieli zapewniony bogaty program kulturalny oraz turystyczny, zwiedzili Muzeum Techniki, Miejską Galerię, Zamek Malthus, a w weekendy m.in. Kopenhagę oraz klify Kullaberg. Należy podkreślić, że wszyscy uczniowie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łodzi uzyskali najwyższe oceny z praktyki zawodowej.

Miłym akcentem był wystosowany przez EU Mobility do Rady Pedagogicznej CKZiU w Łodzi list gratulacyjny, podkreślający profesjonalizm organizatorów projektu oraz wyróżniającą postawę uczniów, ich sumienność, pracowitość, kulturę osobistą. Zespół EU Mobility był w pełni usatysfakcjonowany postawą, zaangażowaniem i entuzjazmem uczestników projektu. Organizacja przyjmująca wyraziła także nadzieję, że podjęte będą prace nad kolejnymi wspólnymi projektami.

Jako organizatorzy projektu Erasmus+ jesteśmy przekonani, że jego realizacja jest wielkim atutem dla CKZiU, motywacją dla

uczniów, inspiracją do określenia nowych strategicznych celów w przyszłości. Kolejny raz, po dwuletniej przerwie pandemicznej, nasi uczniowie podjęli zagraniczną edukację zawodową. Dla szkoły oznacza to zarówno kontynuację, jak i sprostanie nowym wyzwaniom: szukanie kolejnych atrakcyjnych typów działań dydaktycznych i organizacyjnych. Jednocześnie projekt stwarza doskonałą możliwość rozwoju, promocji marki szkoły na rynku lokalnym, integracji uczniów, wpływa na wzrost wśród uczniów motywacji edukacyjnej, podnosi efektywność kształcenia zawodowego w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Łodzi.

Projekty międzynarodowe są oknem na świat. Pozwalają poznać zagraniczną organizację pracy, wyposażenie techniczne firm, relacje między pracownikami. Umożliwiają zdobywanie nowych kompetencji zawodowych, społecznych i językowych. Udział w programie Erasmus+ zmienia sylwetkę przyszłego absolwenta, czyniąc ją bardziej konkurencyjną na rynku pracy.

Następnym grupom uczniów życzymy zatem efektywnego rozwoju zawodowego oraz powodzenia w poszukiwaniu inspiracji projektowych.

*Dominika Walicka - dyrektor CKZiU w Łodzi
Jan Bołtuć - koordynator projektu
Zdjęcie: archiwum CKZiU*

Nauczyciele DOSKONALILI SIĘ W GRENADZIE

Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi bierze udział w projekcie „Międzynarodowa mobilność kadry edukacji szkolnej”, realizowanym na zasadach Programu Erasmus+. Dzięki temu nauczyciele brali udział w szkoleniach organizowanych przez firmę Mobility Projects by Universal Mobility SL w Grenadzie w Hiszpanii. Chętni przeszli najpierw etap rekrutacji w placówce. Obejmował on między innymi ankietę dotyczącą wyboru szkolenia, motywacji oraz zaangażowania w życie szkoły, a także kompetencyjny test z języka angielskiego.

Wyłoniono 3 grupy ośmioosobowe. Jeszcze w kraju osoby zakwalifikowane na szkolenia odbyły 40-godzinny kurs języka hiszpańskiego, zakończony obowiązkowym testem wiedzy. Nauczyciele poznali nie tylko podstawy języka, ale też zapoznali się z kulturą i tradycją Hiszpanii. Z oferty edukacyjnej firmy Mobility Projects by Universal Mobility SL po uwzględnieniu potrzeb placówki i kadry pedagogicznej wybrano trzy szkolenia:

1. Dynamiczne nauczanie - odpowiedź na ciągle rosnącą potrzebę motywowania, pobudzenia ciekawości i kreatywności oraz uczestniczenia w procesach grupowych przez uczniów w trakcie zajęć szkolnych. Uczestnicy poznali nie tylko podstawowe koncepcje dynamicznego nauczania, ale również fazy rozwoju grupy, role grupowe oraz typy osobowości. Zdobyta wiedza i umiejętności zaowocują zwiększeniem dynamiki prowadzonych zajęć, poznaniem nowych metod nauczania, uwzględniających psychologię grupy oraz usprawnią proces edukacyjny.
2. Niekonwencjonalne metody nauczania - odpowiedź na potrzebę wzbogacenia warsztatu pracy uczestniczących w szkoleniu nauczycieli, przede wszystkim o metody ukierunkowane na pobudzenie zainteresowania i kreatywności uczniów. Zróżnicowane formy pracy - od zastosowania technologii, przedmiotów codziennego użytku po gry i ćwiczenia

wykorzystujące słowo pisane i mówione - mają tutaj na celu zwiększenie aktywności uczniów na zajęciach i pełniejszy ich udział w procesie edukacyjnym.

3. Nauczyciel jako trener, mentor, coach - odpowiedź na formułowane wobec nauczyciela liczne oczekiwania, zarówno ze strony systemu edukacji, jak i ze strony uczniów i rodziców. Uczestnicy mogli zapoznać się z wiedzą na temat ról oraz metod pracy trenera, mentora i coacha. Przedstawiono im też sytuacje, w których należy w jedną z tych ról wejść i zaprezentowano odpowiednie dla każdej z nich metody komunikacji z uczniem.

Wszystkie szkolenia były prowadzone z wykorzystaniem szerokiej gamy metod aktywizujących. Warsztaty, ćwiczenia, odgrywanie ról - taka forma pracy nie tylko uaktywniła uczestników, ale również pozwoliła na wytworzenie pozytywnej atmosfery w grupie. Nie zabrakło również dyskusji, gier oraz analizy przypadku. Formę wykładu ograniczono do niezbędnego minimum. Już sama metoda prowadzenia szkoleń była cenną lekcją dla uczestników. Firma Mobility Projects by Universal Mobility SL przygotowała również ofertę kulturową, aby uczestnicy kursów mogli po zajęciach poznać najbardziej interesujące miejsca w okolicy. Praktycznie każdy dzień obfitował we wspólne zwiedzanie i spacer. A było co zwiedzać! Grenada to piękne miasto położone u podnóża gór. Jej

główną atrakcją turystyczną jest Alhambra - kompleks pałacowy ostatnich muzułmańskich władców, wpisany na listę dziedzictwa UNESCO. Zwiedzaliśmy również katedrę oraz kaplicę królewską. Uzupełnieniem zwiedzania z przewodnikiem były spacer z naszą trenerką, która od kilkunastu lat mieszka w Hiszpanii. Dzięki jej uprzejmości odwiedziliśmy między innymi Albaizin - najstarszą dzielnicę arabską oraz Sacramonte - dzielnicę romską, która jest jednocześnie uważana za kolebkę kultury flamenco. Zainteresowane osoby mogły także wziąć udział w wieczornym pokazie tańca. Intensywność szkoleń nie przeszkodziła w zorganizowaniu krótkiej wycieczki autokarowej do pobliskich jaskiń w Nerja, podczas której mogliśmy też pospacerować po znajdującej się w pobliżu Frigiliane - pięknie położonym na wzgórzu białym miasteczku. W ramach projektu 24 nauczycieli odbyło szkolenia w trzech grupach wyjazdowych. Ale szkolenia wyjazdowe to nie wszystko - po powrocie uczestnicy przygotowali zajęcia i warsztaty dla kolegów z rady pedagogicznej. Wspólne zajęcia już w Łodzi były doskonałą formą dzielenia się zdobytą wiedzą i umiejętnościami. Mogliśmy również podzielić się naszymi wrażeniami z pobytu w Hiszpanii. Z pewnością na długo pozostaniemy pod ogromnym wrażeniem piękna Hiszpanii i profesjonalizmu oraz życzliwości trenerów z Mobility Projects by Universal Mobility SL.

Tekst i zdjęcia: Magdalena Makara i Piotr Mateja - ZST-I w Łodzi, uczestnicy projektu

W Szkole Podstawowej Specjalnej nr 128 w Łodzi... AUTENTYCZNY NAUCZYCIEL AUTENTYCZNYCH ARTYSTÓW

Szkoły i placówki specjalne to miejsca, w których specjalne potrzeby uczniów i wychowanków spotykają się z profesjonalizmem, empatią i autentycznymi pasjami wychowawców, nauczycieli, terapeutów i innych osób tam zatrudnionych. W Szkole Podstawowej Specjalnej nr 128 im. Jana Brzechwy w Łodzi pracuje niezwykle nauczyciel - Marcin Nowak, który jest Terapeutą Rewalidacji Rozwijania Umiejętności Społecznych i Komunikacyjnych (TUS) i terapeutą rewalidacji funkcji poznawczych.

Jego pasją jest teatr. Swoje zainteresowania wykorzystuje w pracy z uczniami z różnymi niepełnosprawnościami. Znakomitym przedsięwzięciem realizowanym przez Marcina Nowaka jest współprowadzenie grupy teatralnej Autentyczni Artyści, która zrzesza uczniów ze spektrum autyzmu w różnym wieku. Nauczyciela i uczestników łączy zamiłowanie do teatru i sztuki, dzięki czemu codzienna praca z uczniami oraz terapia przez teatr dają obu stronom wiele powodów do radości i satysfakcji. Podczas spotkań Autentycznych Artystów dzieci i młodzież, poprzez różne techniki, wyrażają emocje, odkrywają swoje wnętrza, przełamują bariery i ograniczenia, wyrażają to, o czym często bardzo trudno im powiedzieć. Arteterapia przynosi widoczne efekty - uczniowie ze spektrum autyzmu otwierają się na samych siebie i na innych ludzi, rozwijają kreatywność, stają się twórcami sztuki, wzmacniają poczucie własnej wartości, mają możliwość samorealizacji. Od wielu lat, co roku, grupa Autentyczni Artyści przygotowuje przedstawienia, które prezentowane są szerokiej publiczności, a których współtwórcami są uczniowie. Dodatkową misją tych wydarzeń jest uświadamianie społeczeństwu zagadnień związanych z autyzmem. Każde przedstawienie to ogromne przedsięwzięcie i przeżycie, tak dla młodych aktorów i ich rodziców, jak dla nauczycieli. Zadania realizowane przez Marcina Nowaka potwierdzają, że należy on do grona tych innowacyjnych nauczycieli, którzy z wyczuwaniem pedagogicznym i entuzjazmem pracują ze swoimi podopiecznymi, wykorzystując różnorodne metody, takie jak drama, psychodrama, muzykoterapia czy pantomima. Jest także autorem i realizatorem znakomitego projektu Filmy Modelowe, którego założeniem było przedstawienie różnych możliwości i pozytywnych rozwiązań w codziennych sytuacjach społecznych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że instrukcje do realizacji filmów przekazywane są młodym twórcom przez rówieśników. To niezwykle skuteczna strategia, która daje doskonałe rezultaty w kształtowaniu umiejętności społecznych za pomocą modelowania z użyciem filmów. W ramach projektu przygotowano dotychczas trzy filmy o tematyce społecznej: „Czas na przerwę”, „Komplementy”, „Co to jest? To stres!”, które udostępniono szerszemu gronu odbiorców na szkolnym kanale YouTube. Zostały przyjęte z wielkim zainteresowaniem, zarówno przez uczniów, jak też przez nauczycieli i inne osoby dorosłe, stając się pretekstem do dialogu na temat ważnych aspektów życia codziennego, relacji koleżeńskich, zrozumienia i akceptacji różnorodności. Innym znakomitym przedsięwzięciem, przygotowanym i realizowanym przez Marcina

Nowaka, jest innowacyjny autorski program „Muzykoterapia integralna”, który bazuje na holistycznym podejściu do rozwoju człowieka i zakłada pracę z ciałem, emocjami, psychiką i duchem. Uczeń, przez odkrywanie dźwięków, grę na instrumentach oraz swobodną improwizację muzyczną wyraża swoje uczucia i emocje, wzmacnia poczucie sprawstwa i własnej wartości. Nauczyciel przygotowuje na zajęcia między innymi „kąpiele w dźwiękach”, bajki muzykoterapeutyczne i inne pomoce, dostarczając dziecku różnorodnych bodźców, które wpływają na harmonijny rozwój. Podczas zajęć terapeutycznych uczniowie mają możliwość skorzystania z chwili relaksacji, medytacji i uważności.

Działania Marcina Nowaka są często odpowiadają na zmieniającą się rzeczywistość i świadczą o niezwyklej umiejętności obserwowania otaczającego świata. W okresie edukacji zdalnej, szczególnie trudnej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, był jednym z inicjatorów przedsięwzięcia pod nazwą „Kącik rozmów” – grupy spotkań na komunikatorze. Wykorzystując narzędzia IT stworzono młodym ludziom możliwość spotkania się w nieformalnej atmosferze, dzięki czemu chociaż trochę rekompensowali sobie brak kontaktów interpersonalnych w realnym świecie, mówili o zdarzeniach z życia codziennego, zyskiwali uwagę i wsparcie. Pedagodzy z kolei mogli w dyskretny sposób analizować deficyty, wdrażać w życie pomysły na nowe formy oddziaływań terapeutycznych. Na odnotowanie zasługuje również fakt, że Marcin Nowak ściśle współdziała ze środowiskiem lokalnym i zyskuje sprzymierzeńców dla działań szkoły w związku ze swoją pracą, w szczególności z organizacją spektakli Autentycznych Artystów. Z sukcesem współpracuje z takimi instytucjami, jak: Teatr Wielki, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, Lukier

Studio, Art Inkubator, Dom Kultury Ariadna. Jest nauczycielem, który podejmuje niezwykle wartościowe działania, zmierzające do podnoszenia jakości pracy Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 128 w Łodzi, do zwiększania świadomości społeczeństwa na temat osób z autyzmem, kształtowania wrażliwości w kontaktach ze sztuką i promowania twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych. Aktywność Marcina Nowaka jest znakomitym przykładem dobrej praktyki pedagogicznej. Gratulujemy pasji, pomysłowości, wytrwałości i bycia Autentycznym Nauczycielem Autentycznych Artystów.

Mariola Zajdlc - ŁCDNiKP

PRACA Z UCZNIEM ZDOLNYM

W KSZTAŁCENIU ZAWODOWYM

Kształcenie i wychowanie w szkole musi służyć wszechstronnemu rozwojowi ucznia. Niniejszy artykuł podejmuje problematykę kształcenia ucznia zdolnego, jednak opiera się na założeniu, które umożliwia traktowanie każdego ucznia jako zdolnego i prezentuje zagadnienia ważne w praktycznym działaniu wszystkich nauczycieli: orientacje motywacyjne sprzyjające kształtowaniu umiejętności uczenia się i oczekiwanym wynikom, propozycje stosowanych strategii kształcenia uczniów zdolnych, przykłady dobrych praktyk ŁCDNiKP w zakresie kształcenia ucznia zdolnego.

Orientacje motywacyjne

Celem działań nauczycieli powinno być przygotowanie uczniów do lepszego rozumienia świata, siebie i innych ludzi, do budowania więzi międzyludzkich, skutecznego współdziałania w grupie, podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów w sposób twórczy. W jaki sposób cele te osiągnąć? W jaki sposób pracować z młodzieżą i jak zorganizować zajęcia? Jak wybierać: czy być dobrym dydaktykiem, czy dobrym wychowawcą? To tylko niektóre z pytań nurtujących nauczycieli. Otóż z badań wynika, iż wśród czynników kształtujących poziom motywacji, o znaczącej wadze edukacyjnej, wymieniane są: zachowania nauczyciela oraz klimat szkoły i klasy. Dostrzeżonymi zaś skutkami orientacji motywacyjnych są: kreatywność oraz określony styl twórczego funkcjonowania (adaptacyjność versus innowacyjność). Trudno się z tym nie zgodzić. Dlatego też podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi motywacji, na które warto zwrócić uwagę w kontekście osiągniętych rezultatów uczenia się, są: motywacja osiągnięć, motywacja wewnętrzna i dążenie do osiągnięcia celu, z jednej strony, a z drugiej - efekty działań nauczyciela wpływające na właściwe nastawienie do motywacji oraz działania nauczyciela nastawione na

realizację celów procesu uczenia się i celów o charakterze społeczno-emocjonalnym. Źródłem zasad dotyczących motywacji jest m.in. jej związek z wynikami uczenia się, zbieżność zachowania nauczyciela, atmosfery w klasie, procedur szkolnych z potrzebami i celami uczniów, samoświadomość. Przypomnijmy tutaj, że: (1) przekonania motywacyjne (korzystny/niekorzystny kontekst procesu uczenia się) stanowią punkt odniesienia do opinii, odczuć i działań uczniów, natomiast wynikają bezpośrednio z doświadczeń szkolnych, obserwacji uczniów, wypowiedzi nauczycieli, wypowiedzi koleżanek i kolegów, wypowiedzi rodziców, porównań społecznych; (2) nastawienie uczniów na osiągnięcie celów zmienia się wraz z wiekiem; (3) wysiłek włożony przez uczniów w osiągnięcie celu zależy od ich samooceny i przekonań dotyczących wkładu pracy.

Strategie kształcenia uczniów zdolnych

Istnieją dwie podstawowe strategie kształcenia uczniów zdolnych. Polegają one na wzbogaceniu programów nauczania lub wiążą się z przyspieszeniem kształcenia. Część z tych rozwiązań jest stosowana w naszych szkołach. Reasumując: w pracy z uczniem zdolnym możemy wybrać strategię „wcześniej” (szybszy rozwój ucznia), „więcej” (wypośażenie go w większy zasób wiedzy), „inaczej” (umożliwienie uzyskania wiedzy o wyższym poziomie złożoności), „lepiej i mądrzej” (rozwijanie myślenia twórczego).

Przykłady dobrych praktyk w ŁCDNiKP

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego jest Miejscem

Odkrywania Talentów. Działania ŁCDNiKP na rzecz ucznia zdolnego egzemplanują m.in.: Akademia Młodych Twórców, Dziecięca Akademia Młodych Twórców, indywidualny program wsparcia dla uczniów biorących udział w Konkursach Mechatronicznych, organizacja i współorganizacja konkursów: Szkolna Liga Elektryki, Szkolna Liga Mechaniki, Szkolna Liga Mechatroniki, Najlepsza praca modelowo-konstrukcyjna, Mistrz techniki to ja, I ty zostań wynalazcą, wzbogacenie zajęć pozaszkolnych dla uczniów tematyką z zakresu Internetu Rzeczy i Inteligentnego Domu, praca metodą projektów, projekt „Z mechatroniką za pan brat”. Autorami i organizatorami wielu z wymienionych działań są konsultanci i nauczyciele z Ośrodka Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego ŁCDNiKP.

Podsumowanie

Rozwój ucznia (zdolnego) w szkole wspierają poza nauczycielami, pedagog i psycholog szkolny, a w domu rodzice. Bowiem to, co przyczynia się do rozkwitu uzdolnień ludzi i osiągania satysfakcji z dokonań, wiąże się w szczególności z zaspokojeniem potrzeby uwagi i potrzeby akceptacji (przez nauczycieli i rodziców) oraz bezwarunkowej miłości (rodziców). Jak stwierdza prof. Andrzej Sękowski, należy: dostrzec u wszystkich uczniów ich mocne strony, bo każdy człowiek ma jakiś talent, choć czasami o tym jeszcze nie wie, wyłowić tych uczniów, których mocne strony są mocne, stworzyć warunki do indywidualnego traktowania ucznia w klasie masowej, kontaktować uczniów zdolnych ze sobą, zachęcać do uczestniczenia w działaniu, tworzeniu i stwarzać ku temu możliwości.

Grażyna Adamiec – ŁCDNiKP
Zdjęcia Pixabay

KWIACIARNIA ONLINE

Zamów 24H

7 dni w tygodniu

*Kwiaty na każdą
okazję*

42 672 33 33

www.skrzydewska.pl

H. SKRZYDLEWSKA

sieć kwiaciarni

Kronika MIASTA ŁODZI

„Kronika Miasta Łodzi”, która ukazuje się od 1991 roku, jest zapisem najważniejszych aspektów życia naszego miasta i jego nieustającego rozwoju oraz prezentacją osobowości związanych z Łodzią.

W 2019 roku „Kronika...” zmieniła swój profil – z kwartalnika o charakterze popularnonaukowym stała się publikacją o wymiarze publicystycznym, nie stroniącą wszakże od poważnych tekstów analitycznych. Zmieniła się także szata graficzna „Kroniki...”, poczynawszy od projektu graficznego aż po sposób prezentacji ikonografii na wzór nowoczesnych tytułów magazynowych. Zdjęcia, rysunki, ich oprawa graficzna stała się ważnym elementem, zarówno w wymiarze estetycznym, jak i merytorycznym. Znacznie poszerzono paletę autorów, przyjmując zasadę zapraszania do współpracy specjalistów zajmujących się wiodącym tematem konkretnego numeru, jak również posiłkując się znakomitymi piórami znanych i uznanych dziennikarzy i pisarzy. „Kronika...” jest przygotowywana merytorycznie przez niewielki trzyosobowy zespół, wspomagany w końcowej fazie powstawania numeru przez „zewnątrznego” grafika. Zespół ten czuwa nad właściwym, zgodnym z biegiem wydarzeń doborem tematu numeru, pozyskuje autorów (co wiąże się z licznymi rozmowami, spotka-

niami, ustaleniami), dokonuje opracowania redakcyjnego nadesłanych tekstów, jak również wszystkich korekt. Od 2020 roku zespół wypracował formułę spotkań czytelników „Kroniki...” z autorami, co okazało się znakomitym przedsięwzięciem, oczekiwanym przez odbiorców kwartalnika i świetnie przez nich przyjętym. Możliwości rozmowy z autorami, zadania im pytania okazały się nie do przecenienia. Wartości tym spotkaniom dodaje fakt uczestniczenia w nich Hanny Zdanowskiej – Prezydenta Miasta Łodzi. Zespół „Kroniki Miasta Łodzi” powołał do życia stronę na Facebooku, która także stała się witryną kontaktów z czytelnikami. Poza tradycyjnymi postami, przedstawiającymi autorów i będącymi zapowiedzią ich tekstów, są tam też prezentowane relacje filmowe z przedsięwzięć związanych z życiem „Kroniki...”, takich jak relacje ze spotkań z autorami (czy reportaże nawiązujące do tematyki numeru (ich producentem jest „Kronika Miasta Łodzi”). Nowa odsłona „Kroniki...” spotkała się z bardzo życzliwym przyjęciem ze strony czytelników, którzy oczekują nowych numerów i spotkań, o czym zespół dowiaduje się dzięki informacjom zwrotnym.

Najnowszy numer Kroniki Miasta Łodzi został poświęcony czasowi pandemii, który wspólnie przeżywalismy w naszym mieście. Zawiera wywiady z osobami odpowiedzialnymi za poszczególne aspekty życia mieszkańców. Wśród

nich znaleźli się także Wiceprezydenci Miasta Łodzi: Adami Wieczorek, na którego barkach spoczywa zaspokojenie potrzeb zdrowotnych mieszkańców i Małgorzata Moskwa-Wodnicka, zawiadująca sprawami edukacji i wychowania. Nie trzeba dodawać, że były to kluczowe zakresy odpowiedzialności. W najnowszej „Kronice...” czytelnik znajdzie też rozmowę z lekarzem, przedstawicielami wyższych uczelni oraz ludźmi kultury. Z pewnością jest to cenny zapis trudnego czasu, który przyszło nam wspólnie przeżyć.

Tekst i zdjęcie Dorota Ceran – ŁCDNiKP

ANNA KRYSZYNA URBAŃCZYK – WSPOMNIENIE

18 czerwca 2022 r. zmarła Anna Krystyna Urbańczyk, z domu Szefer. Urodziła się, pracowała i działała społecznie w Konstantynowie Łódzkim. Przez 5 lat dojeżdżała do Łodzi, do Państwowego Liceum Pedagogicznego nr 1, była absolwentką klasy harcerskiej. W marcu 1999 r. zainicjowała klasowe spotkania koleżeńskie. Jubileuszowe 25. odbyło się u niej w Niesięcinie. Zebrane z tej okazji wspomnienia ukazały się w publikacji Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego – „Nasza wspaniała harcerska klasa. Wspomnienia z Liceum Pedagogicznego w Łodzi 1953 - 1958”.

Już podczas nauki w liceum Kryśka prowadziła drużynę zuchową w Szkole Ćwiczeń – SP nr 46 w Łodzi. Zdobyte umiejętności wykorzystywała prowadząc przez 33 lata drużyny zuchowe i harcerskie. Została harcmistrzem i seniorem ZHP.

Po ukończeniu Liceum Pedagogicznego pracowała w Szkole Podstawowej nr 1 i Szkole Podstawowej nr 5 w Konstantynowie Łódzkim. Oprócz pracy pedagogicznej działała społecznie – nie tylko w harcerstwie, ale także w Związku Nauczycielstwa Polskiego i Kole Gospodyń Wiejskich. Była inicjatorką powstania Ludowego Zespołu „Niesięcin”,

którym kierowała organizacyjnie i artystycznie przez 28 lat. Za swą pracę została przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego uhonorowana Odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Dwukrotnie nagradzał ją medalem Marszałek Województwa Łódzkiego. Wyodróżniono ją też tytułem „Zasłużony dla Miasta Konstantynowa Łódzkiego”.

Uroczystość pożegnania Anny Krystyny Urbańczyk odbyła się 27 czerwca 2022 r. w wypełnionym po brzegi kościele parafialnym w Konstantynowie Łódzkim, z udziałem rodziny, dawnych kolegów z pracy i dawnych uczniów, zespołu „Niesięcin” w strojach ludowych i nas - koleżanek z „naszej wspaniałej harcerskiej klasy”. Wspomnienie wygłosił ks. Jarosław Jaruga, który też odprowadził kondukt żałobny do grobu. W kondukcje szły poczty sztandarowe Samorządu Miasta Konstantynowa Łódzkiego, Związku Harcerstwa Polskiego, Ochotniczej Straży Pożarnej, Kółka Rolniczego i Stowarzyszenia Śpiewaczego. Grób Anny Krystyny Urbańczyk okryły wieńce i wiązanki kwiatów, zapłonęły znicze pamięci...

Ze smutkiem opuszczaliśmy konstantynowski cmentarz, ale mamy nadzieję, że rozpoczęte przez Kryśkę dzieło będzie konty-

nuowane przez młodych, energicznych następców, wychowanych przez przedsiębiorczą nauczycielkę. Cześć Jej pamięci!

Teodozja Rutkowska

Śladami Św. SIOSTRY FAUSTYNY

Drugoklasiści ze Szkoły Podstawowej nr 56 w Łodzi poznali życiorys św. Siostry Faustyny Kowalskiej oraz ważne dla niej miejsca w Łodzi podczas wycieczki „Śladami św. Siostry Faustyny”.

Najpierw odwiedziliśmy Park im. Juliusza Słowackiego, jeden z najstarszych w Łodzi, który przed wojną nosił nazwę Wenecja i latem był miejscem zabaw tanecznych. Właśnie podczas takiej zabawy 19-letniej Helence Kowalskiej, która urodziła się w podlódzkim Głogowcu i od 15. roku życia pracowała jako służąca w Aleksandrowie i Łodzi, ukazał się Pan Jezus. Upamiętnia to obelisk, poświęcony przez arcybiskupa Władysława Ziółka. Następnie udaliśmy się na Plac Niepodległości, gdzie znajduje się pomnik św. Faustyny, od 2005 r. patronki Łodzi, a także kościół pod jej wezwaniem. Uczniowie dowiedzieli się o zwyczaju wieczornych procesji ul. Piotrkowską z Pl. Niepodległości do Katedry Łódzkiej, każdego roku 5 października, w dniu ogłoszenia w 2000 r. przez św. Jana Pawła II siostry Faustyny świętą. Idąc szlakiem procesji minęliśmy pl. Reymonta, gdzie porozmawialiśmy o pisarzu nobliście i zatrzymaliśmy się pod katedrą przy pomniku św. Jana Pawła II. Tu dzieci przypomniały sobie wizytę papieża Polaka w Łodzi, o której rozmawialiśmy na lekcjach religii i wypełniły specjalnie przygotowane karty pracy. Następnie obejrzelśmy tablicę pamiątkową poświęconą św. Faustynie, umiejscowioną na zewnętrznej ścianie katedry. W katedrze dzieci dowiedziały się, że właśnie tutaj Helenka usłyszała głos Jezusa, który obwieścił jej, że ma jechać do Warszawy i wstąpić do Zakonu Matki Bożej Miłosierdzia jako siostra Faustyna. Porozmawialiśmy również o służbie św. Faustyny dla najuboższych, o tym, jak potrafiła dzielić się z nimi żywnością i wspierać ich modlitwą oraz dobrym słowem. Na zakończenie wizyty w katedrze pomodliliśmy się w nowej kaplicy adoracji. Po powrocie do szkoły odbyła się lekcja utrwalająca

wiadomości zdobyte na wycieczce, podczas której dzieci mogły doświadczyć duchowej więzi ze św. Siostrą Faustyną i św. Janem Pawłem II. Zdali sobie również sprawę, że są częścią większej społeczności, jaką tworzą mieszkańcy Łodzi i mogły odczuć szacunek dla bogatej historii miasta oraz dumę z tego, że są łodzianami.

Monika Banaszek i Karina Jankowska - SP nr 56 w Łodzi

Nauczyciele PRZYSZŁOŚCI

We wrześniu narodził się pomysł utworzenia w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zespołu nauczycielskiego ds. ekologii – Nauczyciele Przyszłości.

Mając na uwadze troskę o środowisko naturalne, we współpracy z firmą Ekolubni - Mobilne Warsztaty Ekologiczne zaproponowano nauczycielom z Łodzi i województwa cykliczne spotkania, mające na celu podniesienie jakości kształcenia w zakresie szeroko pojętych nauk o ekologii. Na początek zorganizowano I FORUM EKOLOGICZNE „Jak i dlaczego warto wdrażać edukację ekologiczną do przedszkoli i szkół? - dyskusja o stanie wiedzy ekologicznej łódzkich dzieci”, do poprowadzenia którego zaproszony został Szymon Bujalski, dziennikarz dla klimatu. W forum uczestniczyli przedstawiciele: VIII

LO, XXXII LO, Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych, Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, SP nr 7, 10, 67, 143, 198, 199, SP Towarzystwa Oświatowego Edukacja, SP ZNP i PM nr 125 w Łodzi oraz Niepublicznego Przedszkola „Mali Odkrywcy” w Andrespolu. Projekt całego cyklu spotkań, których celem jest zainspirowanie nauczycieli do różnorodnych działań proekologicznych, został przygotowany przez piszącą te słowa, we współpracy z Martą Wieszczycką - przedstawicielką Ekolubnych.

Tekst i zdjęcie Katarzyna Skolimowska - LCDNiKP

KRONIKA WYDARZEŃ EDUKACYJNYCH

MIĘDZYNARODOWE LAURY ZA PRACE FOTOGRAFICZNE

Uczniowie Zespołu Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, z klas kształcących się w zawodzie technik fotografii i multimediów, po raz kolejny zdobyli nagrody w międzynarodowym konkursie fotograficznym. Był to zorganizowany na Litwie konkurs YOUNG PEOPLE IN THE 21'ST CENTURY - XIV International Photography Competition. 126 autorów zaprezentowało 1112 prac. Organizatorem konkursu jest Kaunas Students Technical Creativity Center, patronat honorowy objął Litewski Związek Artystów Fotografii. Wyróżnione prace były eksponowane w Galerii Sztuki w Kownie na Litwie. Katalog wystawy udostępniła link: <https://www.kadras.lt/wp-content/uploads/2022/05/Foto-katalogas-OK.pdf> - Należy podkreślić, że jury konkursu, który ukazuje spojrzenie młodych ludzi na otaczający świat poprzez obiektyw aparatu fotograficznego, zwróciło uwagę na szczególnie poetycki charakter prac naszych uczennic: Moniki Nosidlak, Nicolii Siemińskiej, Patrycji Wolańczyk, Martyny Mielczarek i Amelii Mrozowskiej, czego efektem są przyznane wyróżnienia - mówi Tomasz Frasoński, opiekun uczestniczek konkursu. - Dodajmy, że tematyka konkursu idealnie wpisuje się w proces kształcenia uczniów z zakresu fotografii reportażowej i dokumentalnej.

(Maja Michalak – ŁCDNiKP, zdjęcie ZSPM)

TURNIEJ MOTORYZACYJNY Z SUKCESEM

Po spektakularnym zwycięstwie w finałach wojewódzkich Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego w Sieradzu drużyna Zespołu Szkół Techniczno-Informatycznych w Łodzi uczestniczyła w zawodach ogólnopolskich w Myślenicach. Łodzianie pokonali wiele utytułowanych szkół samochodowych z całego kraju i uplasowali się ostatecznie w „złotej dziesiątce” rozgrywek, zajmując 9 miejsce. Zawody obejmowały przepisy ruchu drogowego, pierwszą pomoc przedmedyczną, jazdę samochodem z tzw. talerzem Stewarta (kontrola płynności jazdy), obsługę techniczną pojazdów i jazdę skuterem. Opiekunem łódzkiej drużyny był Andrzej Chrzęstek.

JĘZYK POLSKI DLA DOROSŁYCH I DZIECI Z UKRAINY

W wakacje działała w ŁCDNiKP letnia szkoła języka polskiego dla obywateli Ukrainy.

Dorośli grupie A poznawali język polski od podstaw, natomiast w grupie B trenowali znajomość języka na poziomie zaawansowanym. Dzieci poznawały język poprzez zabawę, uczestnicząc w zorganizowanych dla nich zajęciach: „Raz dwa trzy i po polsku mówisz ty”. W roku szkolnym ŁCDNiKP prowadzi intensywne kursy języka polskiego skierowane do osób z Ukrainy, które były w swoim kraju nauczycielami, a w łódzkich szkołach są lub będą zatrudnione na stanowisku pomocy nauczyciela, tłumacza lub asystenta międzykulturowego.

Zajęcia potrwają do końca lutego. Kursy są prowadzone na poziomach kompetencji językowej A1 i B1. Zakończą się egzaminem zewnętrznym certyfikującym znajomość języka polskiego, co będzie przydatne przy nostyfikowaniu kwalifikacji nauczyciela ukraińskiego w Polsce. Uczestnicy kursu zostaną jednocześnie zapoznani z zasadami i wymaganiami dotyczącymi organizacji kształcenia w Polsce.

SZKOLNY SPORT NA WYSOKIM POZIOMIE

W ramach Jesiennego Festiwalu Sportu Szkolnego, który odbył się w dniach 19 – 20 września 2022 r. w Kołobrzegu, rozegrano finał szkolnej ligi lekkoatletycznej dziewcząt i chłopców ze szkół ponadpodstawowych. Reprezentacja Szkoły Mistrzostwa Sportowego - Liceum Ogólnokształcącego w Aleksandrowie Łódzkim wywalczyła pierwsze miejsce w klasyfikacji chłopców i szóste miejsce w klasyfikacji dziewcząt.

Również we wrześniu odbył się w słowackich Vrútkach międzynarodowy turniej juniorów „VRUTKY CUP 2022” w piłce wodnej. Startowały drużyny z Polski (UKS Neptun Łódź i WTS Polonia Bytom), Słowacji, Czech i Ukrainy. Dwaj uczniowie Zespołu Szkół Politechnicznych w Łodzi wystąpili jako reprezentanci Polski i wraz z drużyną juniorów młodszych UKS „Neptun” Łódź zajęli w turnieju drugie miejsce.

NIEZIEMNIENI POPULARNA AKADEMIA SENIORA

Już od ośmiu lat dużym zainteresowaniem cieszy się Akademia Seniora, prowadzona w ŁCDNiKP dla emerytowanych nauczycieli różnych specjalności i wszystkich etapów edukacyjnych. Oferta obejmuje obszary ta-

kie, jak: edukacja przez sztukę, film i teatr, ekologia, zdrowie, religia, język angielski, informatyka, edukacja regionalna i turystyka. Często tematykę spotkań proponują sami uczestnicy, zainteresowani na przykład kulinariami czy profilaktyką i ochroną zdrowia. Zależnie od tematu, zajęcia realizowane są w formie warsztatów stacjonarnych i terenowych, wykładów, pogadanek, dyskusji. W roku szkolnym 2021/2022 odbyło się 26 spotkań w formie stacjonarnej i 4 spacerów po Łodzi. W bieżącym roku szkolnym Akademia Seniora ŁCDNiKP - jak każda uczelnia - zainaugurowała zajęcia w październiku.

(Barbara Wrąbel - ŁCDNiKP)

PROJEKTY MOBILNOŚCI W PROGRAMIE ERASMUS+

Regionalne Punkty Informacyjne programu Erasmus+, funkcjonujące w Kuratorium Oświaty w Łodzi oraz w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, zorganizowały we wrześniu dla dyrektorów i nauczycieli wszystkich typów szkół i placówek edukacyjnych oraz przedstawicieli samorządów lokalnych i instytucji związanych z edukacją spotkanie poświęcone projektom mobilności w ramach programu Erasmus+. Uczestnicy dowiedzieli się: jakie są możliwości w zakresie mobilności edukacyjnej, na co należy zwrócić uwagę podczas przygotowywania projektu, jak złożyć i prawidłowo wypełnić wniosek aplikacyjny, jakie są terminy składania wniosków.

(Barbara Wrąbel - ŁCDNiKP)

ŁODZIANIE WICEMISTRZAMI POLSKI

Wicemistrzami Polski w programowaniu zostali Aleksander Sobolewski i Igor Selma - uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Łodzi, uczestnicy zajęć informatycznych Akademii Młodych Twórców ŁCDNiKP. Łodzianie zajęli drugie miejsce w finale I Mistrzostw Polski IT, jakie odbyły się 7 października 2022 r. w Poznaniu, podczas Poznańskich Targów Game Arena. Do zawodów przystąpiło 2201 dwuosobowych zespołów z całego kraju, rywalizowano w sześciu dywizjach: Programowanie - Pythone, Robotyka, Creative IT, Cyber Bezpieczeństwo, Druk 3D, Mechanik IT. (Adam Cyrański - ŁCDNiKP)

Opr. Grażyna Adamiec i Tomasz Misiak

Pora na szkolną przygodę!

Odkryjcie krainę Mandorii: zadane, renesansowe miasto pełne tajemnic i atrakcji dla osób w każdym wieku.

W środku czekają m.in. roller-coastery, karuzele, łódki na wodzie czy olbrzymi labirynt luster.

Otwarte przez
CAŁY ROK!

Jeden bilet

cały dzień zabawy

Bogata oferta:

- Edukacja - do wyboru warsztaty o historii pieniądza połączone z wybijaniem dukatów lub edukacyjny film animowany w kinie sferycznym
- Możliwość skorzystania ze specjalnej oferty gastronomicznej
- Atrakcje bezpieczne dla dzieci w każdym wieku
- Dla opiekunów i kierowców wstęp i vouchery gastronomiczne gratis

KONTAKT:

grupy@mandoria.pl

tel. 798 794 293
518 739 323

Rzgów k. Łodzi

mandoria.com

PARK ROZRYWKI
Mandoria

ZNAJDŹ SWOJĄ ŚCIEŻKĘ KARIERY

DLACZEGO SAN?

BLISKO 30 LAT
doświadczenia

CZOŁOWE MIEJSCA
w rankingach

**ATRAKCYJNY
SYSTEM**
stypendiów
i refundacji

**OŚRODKI
DYDAKTYCZNE**
w całej Polsce

**25 KIERUNKÓW
KSZTAŁCENIA**
artystyczne,
biznesowe, medyczne,
prawne, techniczne,
społeczne
i humanistyczne

**PROGRAM
ERASMUS+**
praktyki i staże
zagraniczne

**PRAWO DO NADAWANIA
STOPNIA DOKTORA
HABILITOWANEGO**
na 2 kierunkach

**NAJWIĘKSZA
NIEPUBLICZNA
UCZELNIA
W POLSCE**

www.san.edu.pl

**STUDIA
PODYPLOMOWE
DLA NAUCZYCIELI**

www.podyplomowe.san.edu.pl

